

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

της 5ης Φεβρουαρίου 2009¹

I — Εισαγωγή

1. Κατά τα τελευταία 100 έτη, η αμερικανική ζυθοποιία Anheuser-Busch Inc. και η τσεχική ζυθοποιία Budějovický Budvar έχουν βρεθεί αντιμέτωπες σε μια ατελείωτη σειρά δικών που αφορούν το δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης των ονομασιών Budweiser και Bud.
2. Η κύρια δίκη στην υπό κρίση υπόθεση διεξάγεται στην Αυστρία ενώπιον του Handelsgericht Wien (Εμποροδικείου της Βιέννης), το οποίο υπέβαλε το 2001 στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα στο πλαίσιο της ίδιας διαφοράς, στο οποίο το Δικαστήριο απάντησε με απόφαση της 18ης Νοεμβρίου 2003, καλούμενη στο εξής: «απόφαση Bud I»².
3. Μετά από μακρό περίπλοκο στα ανώτερα δικαστήρια, η υπόθεση επανήλθε —χωρίς να έχει επιλυθεί— ενώπιον του Εμποροδικείου της Βιέννης, το οποίο αποφάσισε να υποβάλει νέα προδικαστικά ερωτήματα πριν αποφανθεί.
4. Με το πρώτο ερώτημά του, του οποίου η διατύπωση είναι σχετικά σύνθετη, το εν λόγω δικαστήριο ζητεί την ερμηνεία διαφόρων χωρίων της απόφασης Bud I, ιδίως όσον αφορά τις συνθήκες που πρέπει να πληροί μια απλή γεωγραφική ένδειξη για να είναι συμβατή με το άρθρο 28 ΕΚ.
5. Το δεύτερο και το τρίτο ερώτημα αφορούν ουσιαστικά το αμφισβητούμενο ζήτημα του αποκλειστικού χαρακτήρα του κανονισμού (ΕΚ) 510/2006 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2006, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων³. Το Handelsgericht Wien, το οποίο, κατά περίεργο τρόπο, θεωρεί ότι υπάρχει ειδική γεωγραφική ένδειξη, θέτει το ζήτημα του κύρους της εθνικής προστασίας αυτού του είδους των ονομασιών ή της διμερούς προστασίας που έχει επεκταθεί, βάσει σύμβασης, σε άλλο κράτος μέλος, ενόψει δύο διαφορετικών στοιχείων: αφενός, της μη υποβολής αίτησης καταχώρισης της ονομασίας στο κοινοτικό μητρώο και, αφετέρου, της μη αναγραφής της εν λόγω ειδικής γεωγραφικής ένδειξης στην πράξη προσχώρησης ενός κράτους μέλους, αντίθετα από ό,τι συμβαίνει με άλλες ενδείξεις που χρησιμοποιούνται για το ποτό αυτό.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

2 — Απόφαση C-216/01, Budějovický Budvar (Συλλογή 2003, σ. I-13617).

3 — ΕΕ L 93, σ. 12.

II — Νομικό πλαίσιο

B — Η διμερής σύμβαση

A — Το διεθνές δίκαιο

6. Το άρθρο 1, παράγραφος 2, του Διακανονισμού της Λισαβόνας σχετικά με την προστασία των ονομασιών προέλευσης και τη διεθνή καταχώρησή τους⁴ ορίζει ότι οι χώρες μέλη της εν λόγω συμφωνίας⁵ αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προστατεύουν στο έδαφός τους τις ονομασίες προέλευσης των προϊόντων των λοιπών χωρών της «Ειδικής Ένωσης», που αναγνωρίζονται ως τέτοιες στη χώρα προέλευσης και έχουν καταχωριστεί στο Διεθνές Γραφείο που προβλέπει η Σύμβαση για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (στο εξής: ΠΟΠΙ).

7. Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του Διακανονισμού της Λισαβόνας ορίζει ως «ονομασία προέλευσης» «τη γεωγραφική ονομασία μιας χώρας, μιας περιοχής ή άλλου τόπου που χρησιμεύει προς προσδιορισμό προϊόντος προερχόμενου από εκεί και του οποίου η ποιότητα ή τα χαρακτηριστικά οφείλονται αποκλειστικά ή ουσιαστικά στον γεωγραφικό χώρο από τον οποίο αυτό προέρχεται, περιλαμβανομένων των φυσικών και των ανθρωπίνων παραγόντων». Η ονομασία προέλευσης «Bud» καταχωρίστηκε στον ΠΟΠΙ στις 10 Μαρτίου 1975 υπό τον αριθμό 598 για την μπίρα, κατ'εφαρμογήν του Διακανονισμού της Λισαβόνας.

4 — Συνήφθη στις 31 Οκτωβρίου 1958, αναθεωρήθηκε στη Στοκχόλμη στις 14 Ιουλίου 1967 και τροποποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1979 (*Recueil des traités des Nations unies*, τόμος 828, αριθ. 13172, σ. 205).

5 — Επί του παρόντος 26 χώρες, μεταξύ των οποίων η Τσεχική Δημοκρατία, απαριθμούν την «Ένωση της Λισαβόνας» (<http://www.wipo.int/treaties/en>).

8. Στις 11 Ιουνίου 1976 η Δημοκρατία της Αυστρίας και η Σοσιαλιστική Δημοκρατία της Τσεχοσλοβακίας συνήψαν συμφωνία σχετικά με την προστασία των ενδείξεων καταγωγής, των ονομασιών προέλευσης και των λοιπών προσδιορισμών της προέλευσης γεωργικών και βιομηχανικών προϊόντων (στο εξής: διμερής σύμβαση)⁶.

9. Σύμφωνα με το άρθρο 2 της σύμβασης αυτής, για τους σκοπούς της εν λόγω σύμβασης οι όροι γεωγραφικές ενδείξεις, ονομασίες προέλευσης και λοιποί προσδιορισμοί προέλευσης χρησιμοποιούνται για όλες τις ενδείξεις που προσδιορίζουν άμεσα ή έμμεσα την προέλευση των προϊόντων.

10. Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, της διμερούς σύμβασης, «οι τσεχοσλοβακικές ονομασίες οι οποίες απαριθμούνται σε συμφωνία συναπτόμενη δυνάμει του άρθρου 6 προορίζονται εντός της Δημοκρατίας της Αυστρίας αποκλειστικά για τα τσεχοσλοβακικά προϊόντα». Το άρθρο 5, παράγραφος 1, μέρος Β, σημείο 2, αναφέρει τις μπύρες μεταξύ των κατηγοριών των τσεχικών προϊόντων για τις οποίες ισχύει η προστασία που προβλέπει η σύμβαση στο παράρτημα Β της προαναφερθείσας συμφω-

6 — Η συμφωνία αυτή δημοσιεύθηκε στην *Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich* (Εφημερίδα της Κυβέρνησης της Αυστρίας) της 19ης Φεβρουαρίου 1981 (*BGBL*, αριθ. 75/1981) και τέθηκε σε ισχύ στις 26 Φεβρουαρίου 1981 επί' αόριστο.

νίας, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 6 της σύμβασης, περιλαμβάνει την ονομασία Bud στις τσεχοσλοβακικές ονομασίες για τα γεωργικά και βιομηχανικά προϊόντα (στη στήλη «ζύθου»).

δίκαιου ανταγωνισμού μεταξύ των παραγωγών προϊόντων που δικαιούνται τις εν λόγω ενδείξεις και να ενισχυθεί η αξιοπιστία αυτών των προϊόντων στα μάτια των καταναλωτών.

11. Με τον συνταγματικής ισχύος νόμο 4/1993, της 15ης Δεκεμβρίου 1992, η Τσεχική Δημοκρατία επιβεβαίωσε ότι υπεισερχόταν στα δικαιώματα και στις υποχρεώσεις που υπείχε κατά το διεθνές δίκαιο η Σοσιαλιστική Δημοκρατία της Τσεχοσλοβακίας κατά την ημερομηνία κατά την οποία έπαυσε να υφίσταται ως κράτος.

14. Το άρθρο 2 περιγράφει τι νοείται ως «ονομασία προέλευσης» και ως «γεωγραφική ένδειξη» για τους σκοπούς του κανονισμού. Η παράγραφος 1 προβλέπει τα εξής:

Γ — Η κοινοτική νομοθεσία

1. Ο κανονισμός (ΕΚ) 510/2006

12. Ο νέος αυτός κανονισμός σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις και τις ονομασίες προέλευσης επαναλαμβάνει κατ' ουσία τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 2081/92⁷, τις οποίες καταργεί και αντικαθιστά.

13. Η έκτη αιτιολογική σκέψη του ορίζει ότι «θα πρέπει να προβλεφθεί μια κοινοτική προσέγγιση σχετικά με τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις», προκειμένου να εξασφαλισθούν συνθήκες

α) Η «ονομασία προέλευσης» συνίσταται στο «όνομα μιας περιοχής, ενός συγκεκριμένου τόπου ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μιας χώρας, το οποίο χρησιμοποιείται για την περιγραφή ενός γεωργικού προϊόντος ή ενός τροφίμου:

— που κατάγεται από τη συγκεκριμένη περιοχή, τον συγκεκριμένο τόπο ή τη συγκεκριμένη χώρα,

— του οποίου η ποιότητα ή τα χαρακτηριστικά οφείλονται ουσιαστικά ή αποκλειστικά στο ιδιαίτερο γεωγραφικό περιβάλλον που περιλαμβάνει τους εγγενείς φυσικούς και ανθρώπινους παράγοντες και

7 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 1992, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων (ΕΕ L 208, σ. 1).

- του οποίου η παραγωγή, η μεταποίηση και η επεξεργασία πραγματοποιούνται στην οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή».

«παραδοσιακά ονόματα», γεωγραφικά ή μη, που περιγράφουν ένα γεωργικό προϊόν ή ένα τρόφιμο το οποίο πληροί τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 1, εμπίπτουν επίσης στην κατηγορία αυτή.

- β) Η «γεωγραφική ένδειξη» συνίσταται απλώς στο «όνομα μιας περιοχής, ενός συγκεκριμένου τόπου ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μιας χώρας, το οποίο χρησιμοποιείται για την περιγραφή ενός γεωργικού προϊόντος ή ενός τροφίμου:

- που κατάγεται από την εν λόγω περιοχή, τον συγκεκριμένο τόπο ή την εν λόγω χώρα και

16. Τα άρθρα 5 έως 7 του κανονισμού 510/2006 διέπουν τη «συνήθη διαδικασία» καταχώρισης των ονομασιών προέλευσης και των γεωγραφικών ενδείξεων, η οποία περιλαμβάνει δύο διαδοχικά στάδια, το πρώτο ενώπιον της εθνικής κυβέρνησης και το δεύτερο ενώπιον της Επιτροπής.

- του οποίου η συγκεκριμένη ποιότητα, η φήμη ή άλλα χαρακτηριστικά μπορούν να αποδοθούν στην εν λόγω γεωγραφική καταγωγή και

17. Κατά το άρθρο 5 του κανονισμού 510/2006, οι αιτήσεις καταχώρισης υποβάλλονται στο οικείο κράτος μέλος, το οποίο διαβιβάζει τον φάκελο στην Επιτροπή, εφόσον πληρούνται οι απαιτήσεις του κανονισμού 510/2006.

- του οποίου η παραγωγή ή/και η μεταποίηση ή/και η επεξεργασία πραγματοποιούνται στην οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή.»

15. Για να μπορεί μια έκφραση να χρησιμοποιηθεί ως ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, δεν είναι απαραίτητο να είναι τοπωνύμιο, διότι το άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 510/2006 προβλέπει ότι τα

18. Το άρθρο 5, παράγραφος 6, του εν λόγω κανονισμού παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να χορηγούν στην ονομασία, δυνάμει του κανονισμού, προστασία σε εθνικό επίπεδο για ένα μεταβατικό διάστημα. Αυτή η προσωρινή προστασία αρχίζει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στην Επιτροπή και παύει κατά την ημερομηνία κατά την οποία λαμβάνεται απόφαση σχετικά

με την καταχώριση στο κοινοτικό μητρώο. Σε περίπτωση που η ονομασία δεν καταχωριστεί, οι συνέπειες της μεταβατικής εθνικής προστασίας «αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του οικείου κράτους μέλους».

στη Σλοβενία και στη Σλοβακία να διατηρήσουν την εθνική προστασία των ονομασιών προέλευσης και των γεωγραφικών ενδείξεων η οποία υφίστατο στις 30 Απριλίου 2004 κατά την έννοια του κανονισμού 2081/92:

2. Ο κανονισμός (ΕΚ) 918/2004

- έως τις 31 Οκτωβρίου 2004, ως γενικό κανόνα,

19. Το 2004 η προσχώρηση δέκα νέων κρατών στην Ευρωπαϊκή Ένωση επέβαλε τη θέσπιση ορισμένων μεταβατικών μέτρων στον τομέα των ονομασιών προέλευσης και των γεωγραφικών ενδείξεων.

- ή, όταν έχει διαβιβαστεί στην Επιτροπή αίτηση καταχώρισης, έως ότου ληφθεί συναφώς απόφαση.

20. Προς τούτο εκδόθηκε ο κανονισμός (ΕΚ) 918/2004⁸, το άρθρο 1 του οποίου επιτρέπει στην Τσεχική Δημοκρατία, στην Εσθονία, στην Κύπρο, στη Λεττονία, στη Λιθουανία, στην Ουγγαρία, στη Μάλτα, στην Πολωνία,

8 — Κανονισμός της Επιτροπής, της 29ης Απριλίου 2004, περί μεταβατικών διατάξεων σε θέματα προστασίας των ονομασιών προέλευσης και των γεωγραφικών ενδείξεων των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων λόγω της προσχώρησης της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Εσθονίας, της Κύπρου, της Λεττονίας, της Λιθουανίας, της Ουγγαρίας, της Μάλτας, της Πολωνίας, της Σλοβενίας και της Σλοβακίας (ΕΕ L 163, σ. 88).

21. Το άρθρο 1 προβλέπει επίσης, στο τρίτο εδάφιο, ότι, «σε περίπτωση που η ονομασία δεν έχει καταχωρηθεί σε κοινοτικό επίπεδο,

για τις επιπτώσεις μιας τέτοιας προστασίας το σχετικό κράτος μέλος είναι το μόνο υπεύθυνο».

III — Η διαφορά της κύριας δίκης, το ιστορικό της και το προδικαστικό ερώτημα

A — Σύντομο ιστορικό μιας μακρόχρονης διαφοράς

3. Η Πράξη Προσχώρησης⁹

22. Το παράρτημα II της Πράξης Προσχώρησης επεξέτεινε την κοινοτική προστασία σε τρεις ονομασίες ζύθων προερχομένων από την τσεχική πόλη České Budějovice, με την καταχώρισή τους ως προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων:

— Budějovické pivo,

— Českobudějovické pivo,

— Budějovický měšťanský var.

9 — Πράξη περί των όρων προσχώρησης της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 2003, L 236, σ. 33).

23. Λόγω του ανταγωνισμού για την αποκλειστική χρήση των ονομασιών Budweiser και Bud δίδονται σκληρές μάχες, εδώ και περισσότερο από έναν αιώνα, μεταξύ της τσεχικής επιχείρησης Budějovický Budvar (Budweiser Budvar, στο εξής: Budvar) και της αμερικανικής εταιρίας Anheuser-Busch.

24. Η ζυθοποιία Budvar¹⁰ βρίσκεται στην τσεχική πόλη České Budějovice, που είναι φημισμένη για τη μακρά παράδοση που έχει στην παραγωγή μπίρας¹¹. Από το 1795 οι επιχειρήσεις που συγχωνεύθηκαν στη συνέχεια και δημιούργησαν τη σημερινή εταιρία Budvar παράγουν και εμπορεύονται μπίρα με τις ενδείξεις «Budweis»¹², «Budweiser Bier»¹³, «Budvar» ή «Budbräu»¹⁴. Το σήμα «Budweiser» καταχωρίστηκε το 1895.

10 — Η πλήρης επωνυμία είναι «Budějovický Budvar, národní podnik, Budweiser Budvar, National Corporation, Budweiser Budvar, entreprise nationale», που σημαίνει «Ζυθοποιία Bud, από το Budweis, εθνική επιχείρηση».

11 — Η παράδοση αυτή ανατρέχει, σύμφωνα με ορισμένους, στον 18ο αιώνα, όταν ο βασιλιάς της Βοημίας Přemysl Otakar II ίδρυσε την πόλη αυτή και απένειμε στους κατοίκους της το προνόμιο να παράγουν μπίρα (O'Connor, B., «Case C-216/01 Budějovický Budvar, Judgement of the Court of Justice of 18 november 2003», *European Business Organization Law Review*, 5, 2004, σ. 581).

12 — Γερμανική ονομασία του České Budějovice.

13 — Στα τσεχικά «Budějovické pivo», που σημαίνει «μπίρα του Budweis».

14 — Που σημαίνει «Ζυθοποιία Bud».

25. Όπως οι περισσότεροι από τους ζυθοποιούς του Saint Louis (στην αμερικανική πολιτεία Missouri), οι Anheuser-Busch ήσαν γερμανικής καταγωγής¹⁵. Δεν ήταν επομένως περιεργο ότι το 1876 αποφάσισαν, αφού γνώριζαν τη φήμη της μπίρας Budweis, να αρχίσουν να εμπορεύονται στην αμερικανική αγορά μια ελαφριά μπίρα με την ονομασία «Budweiser», την οποία διαδέχθηκε μια άλλη, με τη συντομευμένη ονομασία «Bud». Όχι μόνο χρησιμοποιήθηκε η ονομασία του τσεχικού ποτού, αλλά και η συνταγή για την παρασκευή της μπίρας στηριζόταν στις μεθόδους παρασκευής που χρησιμοποιούνταν στη Βοημία¹⁶, ενώ και στις ετικέτες της αμερικανικής μπίρας χρησιμοποιήθηκε η φράση «the king of beers» («ο βασιλιάς ανάμεσα στις μπίρες»), κατά παράφραση της φράσης «the beer of kings» («η μπίρα των βασιλιάδων»), η οποία χρησιμοποιείται για την Budweis. Τον Φεβρουάριο του 1906 το αμερικανικό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών απέρριψε την αίτηση αναγνώρισης του σήματος «Budweiser» που κατέθεσε η Anheuser-Busch, με το αιτιολογικό ότι είχε γεωγραφικό χαρακτήρα. Εντούτοις, το επόμενο έτος έγινε δεκτή η καταχώριση στις Ηνωμένες Πολιτείες για διάστημα δέκα ετών.

26. Η αύξηση των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ Ευρώπης και Αμερικής οδήγησε σε διαμάχη, τα πρώτα δικαστικά επεισόδια της οποίας ανατρέχουν στο 1880. Έκτοτε έχουν

διεξαχθεί δίκες σχετικά με τη χρήση των ονομασιών Budweiser και Bud σε πολλές χώρες¹⁷, με πολύ διαφορετική ορισμένες φορές έκβαση¹⁸.

27. Το κοινοτικό δικαστήριο δεν παρέμεινε αμέτοχο στην όλη αυτή αντιπαράθεση. Οι εκπρόσωποι των δύο εταιριών (ή οι διανομείς των προϊόντων τους) έχουν προσφύγει πολλές φορές στα ευρωπαϊκά όργανα για να καταγγείλουν παραβάσεις του κοινοτικού δικαίου.

28. Η Anheuser-Busch έχει ζητήσει επανειλημμένα την καταχώριση των Budweiser και Bud ως κοινοτικών σημάτων (υπό τη λεκτική και εικονιστική μορφή τους και για διάφορες κατηγορίες προϊόντων). Η ανακοπή της Budvar, η οποία προέβλεπε προγενέστερα δικαιώματα, οδήγησε σε μια σειρά αποφάσεων του δεύτερου τμήματος προσφυγών του

15 — Πρόδρομος της Anheuser ήταν μια άλλη επιχείρηση, η Bavarian brewery, η οποία ιδρύθηκε το 1852. Η Anheuser μεταβιβάστηκε στη συνέχεια σε Anheuser-Busch, κατόπιν της εισόδου στην εταιρία του Adolphus Busch, ο οποίος ήταν γαμπρός του ιδιοκτήτη της εταιρίας και επίσης Γερμανός μετανάστης. Τα στοιχεία αυτά, καθώς και άλλα ιστορικά στοιχεία, είναι διαθέσιμα στους ιστότοπους www.anheuser-busch.com/History.html και www.budweiser.com.

16 — Τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από τις δηλώσεις του ίδιου του A. Busch το 1894, κατά τη διάρκεια της δίκης μεταξύ της Anheuser-Busch και της Fred Miller Brewing Company: «Η ιδέα μας ήταν απλώς να παράγουμε μπίρα που να μοιάζει σε ποιότητα, χρώμα, άρωμα και γεύση με την μπίρα που παραγόταν τότε στο Budweis ή στη Βοημία [...]. Για την μπίρα Budweiser εφαρμόζεται η μέθοδος παρασκευής που χρησιμοποιείται στο Budweis της Βοημίας» (O'Connor, όπ.π., σ. 582).

17 — Ο O'Connor (όπ.π., σ. 585) αναφέρει τουλάχιστον 44 δίκες ανά την υφήλιο.

18 — Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα δικαστήρια απένεμαν στην Anheuser-Busch το αποκλειστικό δικαίωμα χρήσης της ονομασίας Bud, ενώ σε άλλες περιπτώσεις κέρδισε η τσεχική επιχείρηση. Στην Αγγλία το Court of Appeal του Λονδίνου κατέληξε το 2002 σε μια συμβιβαστική λύση, επιτρέποντας σε αμφότερες τις εταιρίες να χρησιμοποιούν τα επίδικα σήματα. Ομοίως, το Ανώτατο Ιαπωνικό Δικαστήριο έκρινε το 2004 ότι τόσο οι Τσέχοι παραγωγοί όσο και οι Αμερικανοί παραγωγοί είχαν το δικαίωμα να αποκαλούν την μπίρα τους Budweiser (O'Connor, όπ.π., σ. 586). Η δίκη στην Πορτογαλία είχε ορισμένες πολύ ενδιαφέρουσες ιδιαιτερότητες. Η απόφαση του Ανώτατου Πορτογαλικού Δικαστηρίου της 23ης Ιουλίου 2001, με την οποία απαγορεύθηκε στην Anheuser-Busch να καταχωρίσει το σήμα Budweiser στην Πορτογαλία, με το αιτιολογικό ότι επρόκειτο για ονομασία προέλευσης προστατευόμενη από διμερή συμφωνία του 1986 μεταξύ της Πορτογαλίας και της Τσεχοσλοβακίας, προσβλήθηκε ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το οποίο έκρινε ότι η προσβαλλόμενη δικαστική απόφαση δεν παραβιάζει το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση Anheuser-Busch Inc. κατά Πορτογαλίας της 11ης Ιανουαρίου 2007, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στο *Recueil des arrêts et décisions*, § 87).

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (στο εξής: ΓΕΕΑ) και σε αντίστοιχες προσφυγές ενώπιον του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

29. Για παράδειγμα, με την απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2003¹⁹, το δεύτερο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ δέχτηκε την ανακοπή της Budvar για καταχώριση του σημείου Budweiser ως κοινοτικού σήματος της κλάσης 32 (ζύθοι κ.λπ.). Κατά της απόφασης αυτής ασκήθηκε προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου, αλλά, επειδή η Anheuser-Busch απέσυρε την αίτησή της για καταχώριση, η δίκη καταργήθηκε²⁰.

30. Αντίθετα, με αποφάσεις της 14ης Ιουνίου 2006, της 28ης Ιουνίου 2006 και της 1ης Σεπτεμβρίου 2006²¹, το δεύτερο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ επέτρεψε την καταχώριση του όρου Bud ως κοινοτικού σήματος, παρά την ανακοπή της Budvar, η οποία είχε επικαλεστεί τις διμερείς συνθήκες μεταξύ της Αυστρίας και της Τσεχοσλοβακίας και την καταχώριση της επίμαχης ονομασίας στον ΠΟΠ ως ονομασίας προέλευσης, σύμφωνα με τον Διακανονισμό της Λισαβόνας, για τη Γαλλία, την Ιταλία και την Πορτογαλία²². Το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι δύσκολα θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι το Bud αποτελεί ονομασία προέλευσης ή έμμεση γεωγραφική ένδειξη και αποφάνθηκε ότι τα προσκομισθέντα από την Budvar στοιχεία για τη χρήση της ονομασίας Bud, ειδικότερα στην Αυστρία,

στη Γαλλία και στην Πορτογαλία, ήταν ανεπαρκή. Έκρινε επίσης ότι η απλή χρήση του σημείου Bud δεν μπορεί να αποτελεί συγχρόνως χρήση σήματος και ένδειξη προέλευσης, διότι οι λειτουργίες που επιτελούν αφενός το σήμα και αφετέρου η ένδειξη προέλευσης είναι διαφορετικές και ασυμβίβαστες μεταξύ τους. Με την πρόσφατη απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2008²³, το Πρωτοδικείο ακύρωσε αυτές τις αποφάσεις του ΓΕΕΑ.

31. Το Δικαστήριο έχει εκδώσει και αυτό δύο αποφάσεις στο πλαίσιο της όλης αντιπαράθεσης μεταξύ της τσεχικής εταιρίας Budvar και της αμερικανικής εταιρίας Anheuser-Busch. Πρόκειται, αφενός, για την απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 2004, C-245/02, Anheuser-Busch²⁴, και, αφετέρου, για την προαναφερθείσα απόφαση Bud I του 2003.

32. Με την πρώτη από τις αποφάσεις αυτές, η οποία αφορά το φινλανδικό παρακλάδι της μακρόχρονης αυτής διαμάχης, το Δικαστήριο αποφάνθηκε, με βάση κυρίως τη Συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (στο εξής: Συμφωνία ΔΠΠΕ)²⁵, επί του εφαρμοστέου νομικού καθεστώτος στις περιπτώσεις συγκρούσεων κατά τη χρησιμοποίηση ενός καταχωρισμένου σήματος και μιας εμπορικής επωνυμίας που ενδέχεται να είναι ασυμβί-

19 — Υποθέσεις R 1000/2001-2 και R 1024/2001-2.

20 — Απόφαση της 12ης Ιουνίου 2007, T-57/04 και T-71/04, Budějovický Budvar και Anheuser-Busch κατά ΓΕΕΑ (AB GENUINE Budweiser KING OF BEERS) (Συλλογή 2007, σ. II-1829, σκέψη 228).

21 — Υποθέσεις R 234-2005-2, R 241/2005-2, R 802/2004-2 και R 305/2005-2.

22 — Εντούτοις, τα πορτογαλικά, τα ιταλικά και τα γαλλικά δικαστήρια έχουν ακυρώσει την καταχώριση της λέξης Bud ως ονομασίας προέλευσης βάσει του εν λόγω Διακανονισμού της Λισαβόνας.

23 — Απόφαση T-225/06, T-255/06, T-257/06 και T-309/06, Budějovický Budvar κατά ΓΕΕΑ (Συλλογή 2008, σ. II-3555).

24 — Συλλογή 2004, σ. I-10989.

25 — Η συμφωνία περιλαμβάνεται στο παράρτημα I Γ της συμφωνίας περί ιδρύσεως του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ L 336, σ. 1).

βαστα μεταξύ τους. Από την παραπάνω απόφαση δεν μπορεί να συναχθεί κανένα χρήσιμο συμπέρασμα για τα προδικαστικά ερωτήματα που έχουν διατυπωθεί στην παρούσα υπόθεση.

33. Αντίθετα, η απόφαση Bud I έχει πολύ αμεσότερη σχέση με την υπό κρίση υπόθεση, διότι είναι η πρώτη απόφαση που πραγματεύεται το αυστριακό κομμάτι της υπόθεσης, το οποίο αφορά περισσότερο τις γεωγραφικές ενδείξεις από ό,τι το δικαίο των σημάτων.

B — Η διαφορά της κύριας δίκης

1. Τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζεται το πρώτο προδικαστικό ερώτημα

34. Τα πραγματικά περιστατικά από τα οποία ξεκίνησε ο δικαστικός αυτός αγώνας στην Αυστρία ανάγονται στο 1999, όταν η Budvar ζήτησε από το Handelsgericht Wien να υποχρεώσει τη Rudolf Ammersin GmbH (την επιχείρηση που εμπορεύεται στην Αυστρία την μπίρα με το σήμα American Bud, στο εξής: Ammersin) να παύσει να χρησιμοποιεί στο αυστριακό έδαφος την ονομασία Bud ή παρόμοιες ονομασίες που προκαλούν σύγχυση, εκτός αν πρόκειται για προϊόντα της Budvar. Η εν λόγω εταιρία επικαλέστηκε κυρίως τη διμερή σύμβαση μεταξύ της Δημοκρατίας της Αυστρίας και της Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Τσεχοσλοβακίας δυνάμει της οποίας η ονομασία Bud (η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα Β της προαναφερθείσας σύμβασης) μπορεί να χρησιμοποιείται στην Αυστρία μόνο για εμπορεύματα τσεχικής προέλευσης.

35. Παράλληλα, η Budvar είχε ασκήσει παρόμοια αγωγή ενώπιον του Landesgericht Salzburg, αυτή τη φορά κατά της εταιρίας Josef Sigl KG, που εισήγε κατ' αποκλειστικότητα την μπίρα American Bud στην Αυστρία. Στη δεύτερη αυτή διαδικασία, και ειδικότερα κατόπιν άσκησης αναίρεσης κατά διάταξης ασφαλιστικών μέτρων, το Oberster Gerichtshof εξέδωσε την 1η Φεβρουαρίου 2000 διάταξη με την οποία όχι μόνον επιβεβαίωσε τα προσωρινά μέτρα που είχαν διαταχθεί από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, αλλά έκρινε επίσης ότι η προβλεπόμενη από τη διμερή σύμβαση προστασία της ονομασίας Bud ήταν συμβατή προς το άρθρο 28 ΕΚ, διότι εμπίπτει στην προστασία της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας κατά την έννοια του άρθρου 30 ΕΚ. Το εν λόγω εθνικό δικαστήριο έκρινε ότι η ονομασία Bud είναι αφενός «απλή» γεωγραφική ένδειξη (διότι δεν υπάρχει καμία σχέση μεταξύ των χαρακτηριστικών του προϊόντος και της προέλευσής του) και αφετέρου «έμμεση» (διότι δεν αποτελεί γεωγραφική ονομασία, αλλά προσδιορισμό του τύπου καταγωγής του προϊόντος προς ενημέρωση του καταναλωτή), για την οποία ισχύει «απόλυτη προστασία», δηλαδή προστασία ανεξάρτητη από οποιονδήποτε κίνδυνο σύγχυσης ή εξαπάτησης.

2. Η απόφαση Bud I

36. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Handelsgericht Wien αποφάσισε στις 26 Φεβρουαρίου 2001 να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τέσσερα προδικαστικά ερωτήματα, στα οποία αυτό απάντησε με την προαναφερθείσα απόφαση Bud I.

37. Το τρίτο και το τέταρτο ερώτημα αφορούσαν το κύρος της διμερούς σύμβασης στην Τσεχική Δημοκρατία (δεν πρέπει να λησμονείται ότι η συνθήκη είχε υπογραφεί από την πρώην Τσεχοσλοβακία) και τα αποτελέσματα του άρθρου 307 ΕΚ.

νομίμως διατεθεί στο εμπόριο εντός άλλου κράτους μέλους».

38. Για την υπό κρίση υπόθεση μεγαλύτερη σπουδαιότητα έχουν τα δύο πρώτα ερωτήματα που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο το 2001 και στα οποία το Δικαστήριο απάντησε ως εξής:

«1) Το άρθρο 28 ΕΚ και ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2081/92 [...] δεν απαγορεύουν την εφαρμογή διατάξεως διμερούς συμφωνίας, συναφθείσας μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας, η οποία παρέχει σε απλή και έμμεση ένδειξη γεωγραφικής προελεύσεως της εν λόγω τρίτης χώρας προστασία εντός του κράτους μέλους εισαγωγής η οποία είναι ανεξάρτητη από οποιονδήποτε κίνδυνο παραπλανήσεως και παρέχει τη δυνατότητα να εμποδίζεται η εισαγωγή εμπορεύματος που έχει νομίμως διατεθεί στο εμπόριο εντός άλλου κράτους μέλους.

2) Το άρθρο 28 ΕΚ δεν επιτρέπει την εφαρμογή διατάξεως διμερούς συμφωνίας, συναφθείσας μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας, η οποία παρέχει σε ονομασία μη αναφερόμενη ούτε άμεσα ούτε έμμεσα εντός της χώρας αυτής στη γεωγραφική προέλευση του προϊόντος το οποίο προσδιορίζει προστασία εντός του κράτους μέλους εισαγωγής η οποία είναι ανεξάρτητη από οποιονδήποτε κίνδυνο παραπλανήσεως και παρέχει τη δυνατότητα να εμποδίζεται η εισαγωγή εμπορεύματος που έχει

39. Από τις σκέψεις 101 και 107 της παραπάνω απόφασης προκύπτει ότι το αιτούν δικαστήριο έπρεπε να εξακριβώσει αν η ονομασία Bud προσδιορίζει την προέλευση του προϊόντος ή παραπέμπει σ' αυτήν «σύμφωνα με τις πραγματικές συνθήκες και τις αντιλήψεις που επικρατούν στη Δημοκρατία της Τσεχίας».

3. Τα μεταγενέστερα της απόφασης Bud I περιστατικά

40. Μετά την απάντηση του Δικαστηρίου, το Handelsgericht Wien απέρριψε, με απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2004, τα αιτήματα της ενάγουσας, με το αιτιολογικό ότι η ονομασία Bud δεν δημιουργούσε στον τσεχικό πληθυσμό κανένα συνειρμό με συγκεκριμένη περιοχή ή συγκεκριμένο τόπο, π.χ. με την πόλη České Budějovice, ούτε με προϊόντα ή με υπηρεσίες που να προέρχονται από συγκεκριμένο τόπο, οπότε δεν μπορούσε να χαρακτηριστεί ως γεωγραφική ένδειξη. Το δικαστήριο της Βιέννης, ακολουθώντας την απόφαση του Δικαστηρίου, έκρινε ότι η προστασία της ονομασίας αυτής έπρεπε να θεωρηθεί ασυμβίβαστη με το άρθρο 28 ΕΚ.

41. Μολονότι το εφετείο επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση, η διαμάχη δεν μπορούσε να παύσει τόσο εύκολα.

42. Με διάταξη της 29ης Νοεμβρίου 2005, το Oberster Gerichtshof αναίρεσε τις προγενέστερες αποφάσεις και ανέπεμψε την απόφαση στο Handelsgericht Wien, προκειμένου το τελευταίο αυτό δικαστήριο να εκδώσει νέα απόφαση μετά από συμπληρωματική εξέταση της υπόθεσης. Το ανώτατο αυστριακό δικαστήριο, εφαρμόζοντας τα κριτήρια που καθορίζονται με τις σκέψεις 54 και 101 της απόφασης Bud I, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λέξη Bud, μολονότι δεν συνιστά γεωγραφική ονομασία, αποτελεί πρόσφορη πληροφορία για τους καταναλωτές για το ότι το προϊόν που προσδιορίζει προέρχεται από συγκεκριμένο τόπο ή συγκεκριμένη περιοχή ή χώρα, ανεξάρτητα από το αν οι καταναλωτές θεωρούν την ονομασία Bud, σε συσχετισμό με την μπίρα, ως ένδειξη προέλευσης. Κατά συνέπεια, το Oberster Gerichtshof έκρινε ότι το ζήτημα αν η επίμαχη ονομασία αποτελεί απλή ή έμμεση γεωγραφική ένδειξη δεν είχε επιλυθεί ακόμη.

43. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, ενώπιον του οποίου ήλθε και πάλι η υπόθεση, απέρριψε εκ νέου, με απόφαση της 23ης Μαρτίου 2006, τα αιτήματα της Budvar. Το εν λόγω δικαστήριο, βασιζόμενο σε δημοσκόπηση που προσκόμισε η Ammersin, αποφάνθηκε ότι η ονομασία Bud δεν δημιουργούσε στον τσεχικό πληθυσμό κανένα συνειρμό με συγκεκριμένο τόπο ή συγκεκριμένη περιοχή ή χώρα και ότι ο τσεχικός αυτός πληθυσμός δεν είχε την πεποίθηση ότι η μπίρα Bud προέρχεται από συγκεκριμένο τόπο (και ειδικότερα το České Budějovice).

44. Η ενάγουσα άσκησε νέα έφεση ενώπιον του Oberlandesgericht Wien, το οποίο αυτή τη φορά ακύρωσε την προσβαλλόμενη δικαστική απόφαση και ανέπεμψε την υπόθεση στο πρωτοβάθμιο Εμποροδικείο, συνιστώντας του να πραγματοποιήσει, σύμφωνα με πρόταση της Budvar, δημοσκόπηση μεταξύ των σχετικών κατηγοριών του πληθυσμού, προκειμένου να εξακριβωθεί αν οι Τσέχοι καταναλωτές συσχετίζουν την ονομασία Bud με την μπίρα και, εφόσον κάνουν τον συσχετισμό αυτόν (είτε μόνοι τους είτε επειδή τους το υποβάλλει ο ενεργών τη δημοσκόπηση), αν θεωρούν την ονομασία αυτή ως ένδειξη προέλευσης του προϊόντος από συγκεκριμένο τόπο ή συγκεκριμένη περιοχή ή χώρα. Κατάφαση δε καταφατικής απάντησης, οι καταναλωτές αυτοί θα καλούνταν να προσδιορίσουν με ποιον τόπο ή ποια περιοχή ή χώρα τη συσχετίζουν.

45. Το Handelsgericht Wien, το οποίο καλείται να αποφανθεί επί της υποθέσεως για τρίτη φορά, έκρινε αναγκαίο να υποβάλει ένα τελευταίο προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο, από το οποίο ζητεί να διευκρινίσει ορισμένα σημεία της απόφασης Bud I, των οποίων η ερμηνεία έχει δημιουργήσει αμφιβολίες στους κύκλους των Αυστριακών νομικών, με δεδομένες τις σημαντικές ουσιαστικές και νομικές αλλαγές που έχουν επέλθει μετά την απόφαση του 2003, και ειδικότερα την προσχώρηση της Τσεχικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την προστασία, με τη Συνθήκη προσχώρησης, διαφόρων ονομασιών μπίρας από το České Budějovice ως γεωγραφικών ενδείξεων και την απόφαση του δεύτερου τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ, της 14ης Ιουνίου 2006, με την οποία έγινε δεκτό ότι η ονομασία Bud, την οποία επικαλούνταν η ενάγουσα, δεν μπορεί να αποτελεί συγχρόνως σήμα και γεωγραφική ένδειξη (η απόφαση αυτή έχει ακυρωθεί εν τω μεταξύ από το Πρωτοδικείο).

Γ — Τα προδικαστικά ερωτήματα

Σημαίνουν οι προϋποθέσεις αυτές

46. Το Handelsgericht Wien έχει υποβάλει στο Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με την απόφαση της 18ης Νοεμβρίου 2003 [...], αποφάνθηκε ότι, για να είναι συμβατή με το άρθρο 28 ΕΚ η προστασία μιας ονομασίας ως γεωγραφικής ένδειξης, όταν η ονομασία αυτή δεν αποτελεί στη χώρα προέλευσης ούτε τοπωνύμιο ούτε όνομα περιοχής, πρέπει η ονομασία αυτή,

— σύμφωνα με τις πραγματικές συνθήκες και

— τις αντιλήψεις που επικρατούν στη χώρα προέλευσης, να προσδιορίζει μια περιοχή ή έναν τόπο του κράτους αυτού

— και η προστασία της να δικαιολογείται βάσει των κριτηρίων του άρθρου 30 ΕΚ.

1.1 ότι η ονομασία καθεαυτή πρέπει να παραπέμπει συνειρμικά σε γεωγραφικά συγκεκριμένο τόπο ή συγκεκριμένη περιοχή ή αρκεί να μπορεί η ονομασία, σε συνδυασμό με το προϊόν που προσδιορίζει, να εφιστά την προσοχή του καταναλωτή στο ότι το προσδιοριζόμενο από την ονομασία αυτή προϊόν προέρχεται από ορισμένο τόπο ή ορισμένη περιοχή της χώρας προέλευσης;

1.2 ότι οι τρεις αυτές προϋποθέσεις πρέπει να εξετάζονται χωριστά και να πληρούνται σωρευτικά;

1.3 ότι για την εξακρίβωση των αντιλήψεων στη χώρα προέλευσης πρέπει να πραγματοποιούνται έρευνες με την υποβολή ερωτηματολογίων στους καταναλωτές και —σε περίπτωση καταφατικής απάντησης— ότι, για την ύπαρξη της προστασίας, ο βαθμός στον οποίο η ονομασία είναι γνωστή και μπορεί να συσχετιστεί με τον οικείο τόπο πρέπει να είναι χαμηλός, μεσαίος ή υψηλός;

1.4 ότι η ονομασία πρέπει να έχει χρησιμοποιηθεί στην πράξη ως γεωγραφική ένδειξη στη χώρα προέλευσης από πολλές επιχειρήσεις και όχι μόνο από μία και ότι η χρήση της

ως σήματος από μία μόνο επιχείρηση αναιρεί τη δυνατότητα προστασίας της ονομασίας;

να διατηρηθεί σε ισχύ η υπάρχουσα εθνική προστασία μιας άλλης ονομασίας του ίδιου προϊόντος ή έστω η προστασία της άλλης αυτής ονομασίας που έχει επεκταθεί, βάσει διμερούς σύμβασης, σε άλλο κράτος μέλος και ότι τα αποτελέσματα που παράγει συναφώς ο κανονισμός 510/2006 αποτελούν περιοριστική ρύθμιση του ζητήματος;»

- 2) Το γεγονός ότι μια ονομασία δεν έχει κοινοποιηθεί εντός της εξαμήνης προθεσμίας που προβλέπει ο κανονισμός (ΕΚ) 918/2004 ούτε κατατεθεί κατά οποιοδήποτε άλλο τρόπο στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) 510/2006 συνεπάγεται μήπως ότι η υπάρχουσα εθνική προστασία ή έστω η προστασία που έχει επεκταθεί, βάσει διμερούς σύμβασης, σε άλλο κράτος μέλος καθίσταται ανίσχυρη, όταν η ονομασία αποτελεί, κατά το εθνικό δίκαιο του κράτους προέλευσης, ειδική γεωγραφική ένδειξη;

IV — Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

47. Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής απόφασης πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 25 Οκτωβρίου 2007.

48. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν η ενάγουσα και η εναγόμενη της κύριας δίκης, η Τσεχική και η Ελληνική Κυβέρνηση και η Επιτροπή.

- 3) Το γεγονός ότι με τη Συνθήκη Προσχώρησης που συνήφθη μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ενός νέου κράτους μέλους το κράτος αυτό πέτυχε την αναγνώριση της προστασίας περισσότερων της μιας ειδικών γεωγραφικών ενδείξεων για ένα τρόφιμο, σύμφωνα με τον κανονισμό 510/2006, συνεπάγεται μήπως ότι δεν επιτρέπεται

49. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 2ας Δεκεμβρίου 2008 παρέστησαν και ανέπτυξαν προφορικά τις παρατηρήσεις τους οι εκπρόσωποι της Budějovický Budvar National Corporation, της Rudolf Ammersin GmbH, της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Επιτροπής.

V — Ανάλυση των προδικαστικών ερωτημάτων

A — Δύο προκαταρκτικές παρατηρήσεις

50. Η υπό κρίση αίτηση έκδοσης προδικαστικής απόφασης εμφανίζει δύο ιδιαιτερότητες, οι οποίες πρέπει να εξεταστούν ευθύς εξαρχής.

1. Η ερμηνεία προγενέστερης δικαστικής απόφασης

51. Η πρώτη ιδιαιτερότητα συνίσταται στο γεγονός ότι το Handelsgericht Wien ζητεί από το Δικαστήριο να διασαφηνίσει το περιεχόμενο ορισμένων χωρίων της απόφασης Bud I.

52. Το γεγονός ότι το αντικείμενο της αίτησης για την έκδοση προδικαστικής απόφασης δεν είναι, εν μέρει, κάποια διάταξη του κοινοτικού δικαίου, αλλά κάποια απόφαση του Δικαστηρίου, δεν δημιουργεί, κατά τη γνώμη μου, προβλήματα παραδεκτού. Το Δικαστήριο έχει δεχτεί στο παρελθόν να απαντήσει σε τέτοιες προδικαστικές αιτήσεις εθνικών δικαστηρίων: ως παραδείγματα αναφέρω τις αποφάσεις της 16ης Μαρτίου 1978, 135/77, Robert Bosch²⁶, και της 16ης Δεκεμβρίου 1992, C-169/91, B & Q²⁷.

26 — Συλλογή τόμος 1978, σ. 303.

27 — Συλλογή 1992, σ. I-6635.

53. Ο λόγος της υποβολής της υπό κρίση αίτησης για την ερμηνεία προγενέστερης δικαστικής απόφασης έγκειται πάντως στο ότι δυο αυστριακά δικαστήρια, μεταξύ των οποίων υπάρχει ιεραρχική σχέση, έχουν διαφορετική άποψη ως προς την ερμηνεία αυτή. Το Handelsgericht Wien, αντιμέτωπο με την εμμονή του Oberster Gerichtshof και του Oberlandesgericht Wien ως προς τον τρόπο συλλογής και εκτίμησης των αποδεικτικών στοιχείων για μια πτυχή της υπόθεσης (για το πώς αντιλαμβάνεται ο καταναλωτής στην Τσεχική Δημοκρατία την ονομασία Bud), παρέπεμψε την υπόθεση στο Δικαστήριο, ελπίζοντας ίσως ότι θα δικαιωθεί ή ότι θα τεθεί τουλάχιστον τέρμα στις λανθάνουσες διαφωνίες μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων.

54. Εντούτοις, το Δικαστήριο δεν θα πρέπει να αποδεχθεί τον ρόλο αυτόν. Με την απόφαση Bud I, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ρητά ότι αρμόδιος για την εκτίμηση αυτή είναι ο εθνικός δικαστής και δεν υπάρχει κανείς λόγος να μεταβάλει τη στάση του ή να παράσχει διαφορετικά κριτήρια ή συμπληρωματικές διευκρινίσεις σε σχέση με το παρελθόν.

2. Αλλαγή στην υπόθεση εργασίας

55. Η δεύτερη ιδιαιτερότητα της υπό κρίση υπόθεσης έγκειται στο γεγονός ότι η υπόθεση εργασίας στην οποία στηρίζεται το αιτούν δικαστήριο είναι διαφορετική στα τρία προδικαστικά ερωτήματα. Με το πρώτο ερώτημα, το δικαστήριο της Βιέννης θέτει το ζήτημα των κριτηρίων που πρέπει να πληρούνται για να θεωρηθεί το Bud ως «απλή και έμμεση» γεωγραφική ένδειξη, συμβατή προς το

άρθρο 28 ΕΚ, ενώ το δεύτερο και το τρίτο ερώτημα στηρίζονται στην αντίληψη ότι η ονομασία αυτή αποτελεί «ειδική» γεωγραφική ένδειξη δυνάμει του εσωτερικού δικαίου του κράτους προέλευσης.

56. Η διάκριση μεταξύ απλών και ειδικών γεωγραφικών ενδείξεων γίνεται ευρύτατα δεκτή στη νομική θεωρία²⁸ και στη νομολογία²⁹.

57. Για τις απλές γεωγραφικές ενδείξεις δεν απαιτείται να έχουν τα προϊόντα κάποιο ειδικό χαρακτηριστικό ή κάποια φήμη λόγω του τόπου από τον οποίο προέρχονται, αλλά η ένδειξη πρέπει να αρκεί για τον προσδιορισμό του τόπου αυτού. Αντίθετα, λογίζονται ειδικές οι ενδείξεις που χρησιμεύουν για τον προσδιορισμό προϊόντος που έχει κάποια ιδιότητα ή φήμη ή κάποιο άλλο χαρακτηριστικό που έχει σχέση με την προέλευσή του: εκτός από την τοπική αυτή σχέση, οι ενδείξεις έχουν και μια άλλη, ποιοτική, η οποία είναι λιγότερο έντονη από ό,τι η σχέση που έχουν με τον τόπο οι ονομασίες προέλευσης, οι οποίες χρησιμοποιούνται μόνο για αγαθά των οποίων τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά οφείλονται σε φυσικούς ή ανθρώπινους παράγοντες του γεωγραφικού χώρου από τον οποίο προέρχονται. Η κοινοτική ρύθμιση προστατεύει μόνον τις ονομασίες προέλευσης και τις ειδικές γεωγραφικές ενδείξεις.

58. Με την απόφαση Bud I το Δικαστήριο έκρινε ότι η ονομασία Bud είναι απλή γεωγραφική ένδειξη³⁰, η οποία δεν προβλέπεται στον κανονισμό 2081/92, και καθόρισε τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η προστασία της θα ήταν σύμφωνη προς το κοινοτικό δίκαιο εντός του εθνικού εδάφους ή τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την επέκταση της προστασίας αυτής σε τρίτα κράτη. Το αιτούν δικαστήριο, αφού εκφράζει νέες αμφιβολίες σχετικά με τη διατύπωση της απόφασης αυτής, επαναλαμβάνει την αρχική άποψή του, ότι δηλαδή η επίδικη ονομασία αποτελεί απλή γεωγραφική ένδειξη. Επομένως, προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι αμέσως μετά διατυπώνει δύο ερωτήματα που βασίζονται στην υπόθεση ότι η ονομασία Bud πρέπει να χαρακτηριστεί ως ειδική γεωγραφική ένδειξη, η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού κανονισμού.

59. Η ενάγουσα επιχείρηση θεωρεί ότι αυτή η έλλειψη συνέπειας συνιστά λόγο απαραδέκτου του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος.

60. Κατά πάγια νομολογία, εναπόκειται αποκλειστικά και μόνο στο εθνικό δικαστήριο που έχει επιληφθεί της διαφοράς να εκτιμήσει τόσο το αν η έκδοση προδικαστικής απόφασης είναι αναγκαία για να μπορέσει να εκδώσει τη δική του απόφαση όσο και τη λυσιτέλεια των ερωτημάτων που υποβάλλει στο Δικαστήριο βάσει του άρθρου 234 ΕΚ³¹. Εντούτοις, το Δικαστήριο έχει δεχτεί ότι, σε

28 — Μεταξύ άλλων, Cortés Martín, J. M., *La protección de las indicaciones geográficas en el comercio internacional e intracomunitario*, Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, Μαδρίτη, 2003, σ. 347.

29 — Αποφάσεις της 10ης Νοεμβρίου 1992, C-3/91, Exportur (Συλλογή 1992, σ. I-5529, σκέψη 11), της 7ης Νοεμβρίου 2000, C-312/98, Warsteiner Brauerei (Συλλογή 2000, σ. I-9187, σκέψεις 43 και 44), καθώς και Bud I (σκέψη 54).

30 — Αυτός ήταν άλλωστε ο χαρακτηρισμός που της είχε προσδώσει το αιτούν δικαστήριο, δυνάμει προγενέστερης απόφασης του αυστριακού Ανώτατου Δικαστηρίου.

31 — Αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 1992, C-83/91, Meilicke (Συλλογή 1992, σ. I-4871, σκέψη 23), της 18ης Μαρτίου 2004, C-314/01, Siemens και ARGÉ Telekom (Συλλογή 2004, σ. I-2549, σκέψη 34), της 22ας Νοεμβρίου 2005, C-144/04, Mangold (Συλλογή 2005, σ. I-9981, σκέψη 34), της 18ης Ιουλίου 2007, C-119/05, Lucchini (Συλλογή 2007, σ. I-6199, σκέψη 43), και της 6ης Νοεμβρίου 2008, C-248/07, Trepas International (Συλλογή 2008, σ. I-8221, σκέψη 32).

εξαιρετικές περιπτώσεις, έχει την υποχρέωση, προκειμένου να εξακριβώσει αν έχει αρμοδιότητα, να ερευνά τις συνθήκες υπό τις οποίες ο εθνικός δικαστής τού έχει υποβάλει την αίτηση έκδοσης προδικαστικής απόφασης³². Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση που το πρόβλημα που υποβάλλεται στο Δικαστήριο έχει καθαρά υποθετικό χαρακτήρα³³, διότι το πνεύμα συνεργασίας που πρέπει να διαπνέει τη λειτουργία της διαδικασίας έκδοσης προδικαστικής απόφασης συνεπάγεται ότι το εθνικό δικαστήριο θα σέβεται την αποστολή που έχει ανατεθεί στο Δικαστήριο, η οποία συνίσταται στη συμβολή του στην απονομή της δικαιοσύνης εντός των κρατών μελών και όχι στη διατύπωση συμβουλευτικών γνώμων σχετικά με γενικά ή υποθετικά ερωτήματα³⁴.

61. Το *Handelsgericht Wien* αναγνωρίζει έμμεσα, με τη διάταξή του, τον υποθετικό χαρακτήρα του πρώτου ερωτήματος, αναφέροντας ότι, αν το 2000 (όταν υπέβαλε τα προδικαστικά ερωτήματα επί των οποίων εκδόθηκε η απόφαση Bud I) «γίνονταν δεκτό ότι η ονομασία “Bud” αποτελεί απλή και έμμεση γεωγραφική ένδειξη», έκτοτε η κατάσταση έχει αλλάξει, αφού το Δικαστήριο, με την απόφαση Bud I, αναφέρθηκε, «όσον αφορά το ζήτημα του συμβατού της προστασίας μιας έμμεσης γεωγραφικής ένδειξης με το άρθρο 28 ΕΚ», «στην κατάσταση που επικρατεί στη χώρα προέλευσης, δηλαδή την Τσεχική Δημοκρατία»³⁵ επιπλέον, «η ονομασία “Bud” προστατεύεται νομικά στην Τσεχία ως ένδειξη προέλευσης».

62. Παρά τις κατηγορηματικές αυτές διαπιστώσεις, το ζήτημα της έννοιας που αποδίδεται στην ονομασία «Bud» στην Τσεχική Δημοκρατία έχει προκαλέσει αντιπαραθέσεις που συνεχίζονται ακόμη και οι οποίες αποτελούν ουσιαστικά τον βασικό άξονα της όλης διαφοράς της κύριας δίκης. Η απάντηση στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα θα μπορούσε να συμβάλει στην εξακρίβωση του αν πληρούται η προϋπόθεση προσδιορισμού του τόπου, η οποία πρέπει οπωσδήποτε να συντρέχει για να γίνει δεκτό ότι πρόκειται για γεωγραφική ένδειξη. Αν επιπλέον υπάρχει και ποιοτική σχέση ή οποιοσδήποτε άλλος λόγος για να γίνει δεκτό ότι πρόκειται για ονομασία προέλευσης στην Τσεχική Δημοκρατία, η απάντηση του Δικαστηρίου στο δεύτερο και στο τρίτο ερώτημα θα ήταν εξαιρετικά χρήσιμη.

63. Επομένως, μολονότι σε άλλη περίπτωση θα ήταν απαραίτητο να έχουν αποδειχθεί, κατά το χρονικό σημείο της παραπομπής της υπόθεσης στο Δικαστήριο, τα πραγματικά περιστατικά και να έχουν επιλυθεί τα προβλήματα που ανάγονται στο εθνικό μόνο δίκαιο³⁵, εν προκειμένω τα υποβληθέντα τρία προδικαστικά ερωτήματα πρέπει να κριθούν παραδεκτά.

B — Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

64. Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το *Handelsgericht Wien* υποβάλλει στο Δικαστήριο ορισμένες αμφιβολίες που έχει σχετικά με τα χωρία της απόφασης Bud I στα οποία το Δικαστήριο έθεσε τις προϋποθέσεις που

32 — Απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1981, 244/80, Foglia (Συλλογή 1981, σ. 3045, σκέψη 21).

33 — Αποφάσεις της 13ης Μαρτίου 2001, C-379/98, Preussen-Elektra (Συλλογή 2001, σ. I-2099, σκέψη 39), της 22ας Ιανουαρίου 2002, C-390/99, Canal Satélite Digital (Συλλογή 2002, σ. I-607, σκέψη 19), της 5ης Φεβρουαρίου 2004, C-380/01, Schneider (Συλλογή 2004, σ. I-1389, σκέψη 22), και της 12ης Ιουνίου 2008, C-458/06, Gourmet Classic (Συλλογή 2008, σ. I-4207, σκέψη 25).

34 — Απόφαση Foglia, προαναφερθείσα (σκέψεις 18 και 20), και αποφάσεις της 3ης Φεβρουαρίου 1983, 149/82, Robards (Συλλογή 1983, σ. 171, σκέψη 19), Meilike, προαναφερθείσα (σκέψη 64), και της 18ης Δεκεμβρίου 2007, C-62/06, ZF Zefeser (Συλλογή 2007, σ. I-11995, σκέψη 15).

35 — Απόφαση της 10ης Μαρτίου 1981, 36/80 και 71/80, Irish Creamery Milk Suppliers Association κ.λπ. (Συλλογή 1981, σ. 735, σκέψη 6).

πρέπει να συντρέχουν «για να είναι συμβατή με το άρθρο 28 ΕΚ η προστασία μιας ονομασίας ως γεωγραφικής ένδειξης, όταν η ονομασία αυτή δεν αποτελεί στη χώρα προέλευσης ούτε τοπωνύμιο ούτε όνομα περιοχής».

65. Πρόκειται συγκεκριμένα για τις σκέψεις 101 και 107 της απόφασης, με τις οποίες το Δικαστήριο καλεί το αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει αν, «βάσει των πραγματικών συνθηκών και των αντιλήψεων που επικρατούν στην Τσεχική Δημοκρατία», η ονομασία Bud προσδιορίζει κάποια περιοχή ή κάποιο τόπο της τσεχικής επικράτειας. Αν αυτό συμβαίνει όντως και η εθνική προστασία «δικαιολογείται εκεί βάσει των κριτηρίων του άρθρου 30 ΕΚ», η επέκταση της εν λόγω προστασίας στο έδαφος ενός κράτους μέλους θα είναι σύμφωνη με το κοινοτικό δίκαιο³⁶ σε αντίθετη περίπτωση, θα αντιβαίνει στο άρθρο 28 ΕΚ.

1. Επί του τρόπου εξακριβωσης του συσχετισμού της ονομασίας Bud με συγκεκριμένο τόπο

66. Η πρώτη αμφιβολία του αυστριακού δικαστηρίου αφορά το ζήτημα αν η ονομασία αυτή καθεαυτή πρέπει να παραπέμπει συνειρμικά σε γεωγραφικά συγκεκριμένο τόπο ή συγκεκριμένη περιοχή ή αρκεί να πληροφορεί τον καταναλωτή ότι το προϊόν έχει συγκεκριμένη προέλευση.

67. Με τη σκέψη 101 της απόφασης Bud I, το Δικαστήριο συμβουλεύει το αιτούν δικασ-

τήριο να εξακριβώσει αν η ονομασία Bud «προσδιορίζει» κάποια περιοχή ή κάποιον τόπο, πράγμα που θα σήμαινε, σε γενικές γραμμές, ότι αντιστοιχεί σε ορισμένο τοπωνύμιο. Αλλά η σκέψη 107 αναιρεί την αντίληψη αυτή, καθόσον γίνεται λόγος για άμεσο ή έμμεσο προσδιορισμό³⁷ επιπλέον, η απόφαση αυτή βασίζεται στην υπόθεση ότι το Bud είναι «απλή και έμμεση» γεωγραφική ένδειξη³⁶.

68. Οι γεωγραφικές ενδείξεις και οι κατά κυριολεξία ονομασίες προέλευσης δεν συμπίπτουν πάντοτε με γεωγραφικές ονομασίες: χαρακτηρίζονται ως «άμεσες», όταν υπάρχει αυτή η σύμπτωση, και «έμμεσες» στην αντίθετη περίπτωση, εφόσον βέβαια πληροφορούν τον καταναλωτή τουλάχιστον ότι το τρόφιμο που προσδιορίζουν προέρχεται από συγκεκριμένο τόπο ή συγκεκριμένη περιοχή ή χώρα. Ο ίδιος ο κανονισμός 510/2006 δέχεται την τελευταία αυτή δυνατότητα, καθόσον αναφέρει, στο άρθρο 2, παράγραφος 2, τα «παραδοσιακά ονόματα», ακόμη και αν δεν πρόκειται για τοπωνύμια³⁷.

69. Κατά συνέπεια, για να πληρούνται οι προϋποθέσεις που τέθηκαν με την απόφαση Bud I, αρκεί ο χρησιμοποιούμενος όρος να προσδιορίζει τον τόπο προέλευσης του προϊόντος. Εν προκειμένω πρέπει να εξακριβωθεί αν η ονομασία Bud καθιστά σαφές στους Τσέχους πολίτες ότι η μπίρα που φέρει την ονομασία αυτή προέρχεται από την πόλη

36 — Προαναφερθείσα απόφαση Bud I (σκέψη 54).

37 — Ο κανονισμός 2081/92 δεν επέτρεπε (ρητά τουλάχιστον) τα παραδοσιακά αυτά ονόματα παρά μόνο για τις ονομασίες προέλευσης.

České Budějovice, πράγμα που δεν σημαίνει όμως ότι η ονομασία επιτελεί αυτή τη λειτουργία γεωγραφικής ένδειξης όταν αναφέρεται μαζί με το προϊόν που καλύπτει, και μάλιστα μόνο στην περίπτωση αυτή.

70. Λυσιτελείς εν προκειμένω είναι και ορισμένες από τις αντιρρήσεις της εναγόμενης. Στα σημεία 25 και 26 των παρατηρήσεων της, η Ammersin υποστηρίζει ότι η ανταγωνίστριά της, η Budvar, χρησιμοποιεί στην πραγματικότητα τη λέξη Bud ως σήμα και όχι ως γεωγραφική ένδειξη³⁸, πράγμα που θα μπορούσε να αποτελεί εμπόδιο για την αντικειμενική εκτίμηση της λειτουργίας που επιτελεί στην πραγματικότητα η λέξη Bud, αφού «οι πότες μπίρας γνωρίζουν κατά κανόνα —όπως και οι αυτοκινητιστές— τον τόπο, την περιοχή ή τη χώρα όπου παρασκευάζεται η μπίρα ή κατασκευάζεται το αυτοκίνητο που έχουν αγοράσει», οπότε τα σήματα αυτά δεν πρέπει να συγχέονται με ενδείξεις προέλευσης. Η Ammersin παραθέτει ορισμένα χαρακτηριστικά παραδείγματα, όπως είναι τα σήματα Coca-Cola ή Volkswagen: οι περισσότεροι Αμερικανοί γνωρίζουν ότι η κόκα-κόλα παράγεται στην Ατλάντα και πολλοί Γερμανοί συσχετίζουν την Volkswagen με την πόλη Wolfsburg, αλλά κανένα από τα δύο αυτά σήματα δεν καθίσταται, παρ' όλα αυτά, γεωγραφική ένδειξη.

71. Ανεξάρτητα από το αν το τσεχικό κοινό μπορεί να μαντέψει την προέλευση της «μπίρας Bud», πρέπει να εξακριβωθεί αν η ονομασία Bud είναι αρκετά σαφής για να υποδηλώσει συνειρμικά ένα προϊόν, την μπίρα, και την προέλευσή του, την πόλη České Budějovice.

72. Όπως ακριβώς τα ουσιαστικά «cava» ή «grappa» υποδηλώνουν την ισπανική και την ιταλική αντίστοιχα προέλευση ενός αφρώδους οίνου και ενός αποστάγματος και όπως η λέξη «φέτα» προσδιορίζει ένα ελληνικό τυρί³⁹, ο Τσέχος καταναλωτής θα έπρεπε, αν γινόταν δεκτό ότι η λέξη Bud αντιπροσωπεύει γεωγραφική ένδειξη, να τη συσχετίζει με συγκεκριμένο τόπο και με την παρασκευή μπίρας.

2. Επί του ζητήματος αν πρόκειται για τρεις αυτοτελείς προϋποθέσεις

73. Με το δεύτερο μέρος του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος, το Handelsgericht Wien ερωτά αν το Δικαστήριο, δεχόμενο με την απόφαση Bud I ότι όλα εξαρτώνται από «τις πραγματικές συνθήκες και τις αντιλήψεις που επικρατούν στην Τσεχική Δημοκρατία», καθώς και από το αν η προστασία της ονομασίας Bud στο κράτος αυτό είναι δικαιολογημένη με βάση τα κριτήρια του άρθρου 30 ΕΚ, «ήθελε να προβεί σε διαφοροποίηση, υπό την έννοια της επιβολής της υποχρέωσης εξέτασης τριών διαφορετικών κριτηρίων, ή να εκφράσει απλώς το γεγονός ότι οι Τσέχοι καταναλωτές συσχετίζουν με την ονομασία Bud (σε συνδυασμό με ή ανεξάρτητα από το προϊόν που προσδιορίζει η ονομασία αυτή, ανάλογα με την απάντηση στο πρώτο ερώτημα) έναν τόπο, μια περιοχή ή συγκεκριμένη χώρα».

39 — Βλ., συναφώς, προτάσεις μου της 24ης Ιουνίου 1997 στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 8ης Αυγούστου 1997, C-317/95, Canadane Cheese Trading και Kouri (Συλλογή 1997, σ. I-4681, σημείο 73), καθώς και της 10ης Μαΐου 2005 στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2005, C-465/02 και C-466/02, Γερμανία και Δανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2005, σ. I-9115, σημείο 188).

38 — Θα εξετάσω το ζήτημα αυτό λεπτομερέστερα κατωτέρω.

74. Η τελευταία αυτή ερμηνεία είναι ορθότερη. Η διατύπωση της απόφασης Bud I φαίνεται να διαπνέεται από τη σκέψη 12 της προαναφερθείσας απόφασης Exportur, κατά την οποία η προστασία των ενδείξεων προέλευσης διέπεται από το δίκαιο της χώρας εισαγωγής καθώς και «από τις πραγματικές προϋποθέσεις και τις οικείες αντιλήψεις που υφίστανται σ' αυτή τη χώρα». Εντούτοις, στην απόφαση Bud I πρέπει να ληφθούν υπόψη οι συνθήκες που επικρατούν στη χώρα προέλευσης των προϊόντων (στην Τσεχική Δημοκρατία) και όχι στη χώρα εισαγωγής (στην Αυστρία), διότι η απόφαση εκείνη διασαφήνιζε το ζήτημα αν η προστασία της ονομασίας Bud στο πρώτο από τα κράτη αυτά επεκτείνεται στο δεύτερο δυνάμει διμερούς συμβάσεως.

75. Επομένως, η σκέψη 101 σημαίνει ότι οι Τσέχοι καταναλωτές πρέπει να συσχετίζουν την ονομασία Bud με συγκεκριμένο τόπο ή συγκεκριμένη περιοχή υπό τις προϋποθέσεις που παρατίθενται στην απάντηση στο ερώτημα 1.1, χωρίς να χρειάζεται να συντρέχουν ιδιαίτερα «πραγματικά περιστατικά».

76. Αν συντρέχει η προϋπόθεση αυτή, θα πρέπει να εξακριβωθεί ότι η ονομασία Bud δεν έχει αποκτήσει γενικό χαρακτήρα στο κράτος προέλευσης, πράγμα που αποτελεί, κατά τη νομολογία, προϋπόθεση της υπαγωγής μιας ένδειξης προέλευσης στη «βιομηχανική ιδιοκτησία» κατά την έννοια του άρθρου 30 ΕΚ⁴⁰. Στην περίπτωση αυτή η προστασία της θα ήταν δικαιολογημένη με

βάση τα κριτήρια που θέτει η εν λόγω διάταξη.

3. Επί της ανάγκης διενέργειας δημοσκοπήσης

77. Με το τρίτο μέρος του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος υποβάλλεται στο Δικαστήριο το ζήτημα του κατάλληλου μηχανισμού «για την εξακρίβωση των αντιλήψεων [σχετικά με την επίμαχη ονομασία] στη χώρα προέλευσης» και ειδικότερα αν ενδεικνύται η διεξαγωγή έρευνας με την υποβολή ερωτηματολογίων στους καταναλωτές.

78. Η νομολογία έχει δεχτεί τη δυνατότητα διεξαγωγής δημοσκόπησης αφενός για την εξακρίβωση της παραπλανητικής ή μη φύσης μιας διαφήμισης⁴¹ και αφετέρου για την απόδειξη του διακριτικού χαρακτήρα ενός σήματος⁴². Σε αμφότερες τις περιπτώσεις το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι η απόφαση χρησιμοποίησης του ενδεδειγμένου μέσου εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο και πρέπει να λαμβάνεται σύμφωνα με τη νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους.

79. Επομένως, κατ' εφαρμογήν της αρχής της δικονομικής αυτονομίας, η απόφαση για το

40 — Αποφάσεις Bud I (σκέψη 99), Exportur, προαναφερθείσα (σκέψη 37), και της 4ης Μαρτίου 1999, C-87/97, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (Συλλογή 1999, σ. I-1301, σκέψη 20). Σχετικά με τον γενικό χαρακτήρα μιας ονομασίας, βλ. προαναφερθείσες προτάσεις μου στην υπόθεση Γερμανία και Δανία κατά Επιτροπής (σημεία 46 έως 49).

41 — Αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 1998, C-210/96, Gut Springenheide και Tusky (Συλλογή 1998, σ. I-4657, σκέψη 35), και της 13ης Ιανουαρίου 2000, C-220/98, Estée Lauder (Συλλογή 2000, σ. I-117, σκέψη 31).

42 — Απόφαση της 4ης Μαΐου 1999, C-108/97 και C-109/97, Windsurfing Chiemsee (Συλλογή 1999, σ. I-2779, σκέψη 53).

αν πρέπει να διαταχθεί πραγματογνωμοσύνη ή να διεξαχθεί δημοσκόπηση σχετικά με την αξία που έχει η ονομασία Bud ως ένδειξη προέλευσης και για τον καθορισμό του ποσοστού καταναλωτών που κρίνεται συναφώς επαρκές εναπόκειται και στην προκειμένη υπόθεση στα εθνικά δικαστήρια.

4. Επί της χρήσης της ονομασίας Bud από μία μόνον επιχείρηση

80. Με το τέταρτο και τελευταίο μέρος του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος, το Handelsgericht Wien ερωτά αν η απόφαση Bud I απαιτεί να χρησιμοποιείται μια γεωγραφική ένδειξη στη χώρα προέλευσης από περισσότερες της μιας επιχειρήσεις ως τέτοια ένδειξη, οπότε η χρήση της ως σήματος από μία μόνον επιχείρηση θα είχε ως αποτέλεσμα να αναιρείται η προστασία της.

81. Οι αμφιβολίες του εθνικού δικαστηρίου οφείλονται στο γεγονός ότι «η ονομασία “Bud” αποτελεί σήμα το οποίο έχει κατατεθεί στην Τσεχική Δημοκρατία με δικαιούχο την ενάγουσα», που είναι εξάλλου η μόνη εταιρία που την χρησιμοποιεί στη χώρα αυτή, μολοντί «οι ενδείξεις προέλευσης μπορούν εξ ορισμού να χρησιμοποιούνται από όλους τους δικαιούμενους προς τούτο παραγωγούς ορισμένης περιοχής».

82. Οι γεωγραφικές ενδείξεις και τα σήματα, παρά τα κοινά στοιχεία τους, είναι δύο διαφορετικές έννοιες. Αμφότερες προστατεύουν την εμπορική φήμη ενός αγαθού από αθέμιτες παρεμβάσεις τρίτων, καθόσον παρέχουν ενδείξεις για τη γεωγραφική και επιχειρηματική αντίστοιχα προέλευσή του. Η διαφορά τους έγκειται στο ότι το σήμα διασφαλίζει ένα ιδιωτικό συμφέρον, το συμφέρον του δικαιούχου του σήματος, ενώ η γεωγραφική ένδειξη προστατεύει τα συμφέροντα όλων των παραγωγών της σχετικής περιοχής.

83. Φρονώ ότι η διαφορά αυτή δεν σημαίνει ότι η γεωγραφική ένδειξη πρέπει να χρησιμοποιείται ταυτόχρονα από διάφορες εταιρίες της περιοχής για να διατηρήσει το κύρος της, το οποίο εξαρτάται από άλλους παράγοντες. Δεν πιστεύω τουλάχιστον ότι η αντίληψη αυτή μπορεί να συναχθεί, όπως φαίνεται να δέχεται το αιτούν δικαστήριο, από τη σκέψη 101 της απόφασης Bud I, στην οποία γίνεται λόγος για την υποχρέωση εξακρίβωσης των «πραγματικών συνθηκών» που επικρατούν στην Τσεχική Δημοκρατία όσον αφορά την επίδικη ονομασία.

84. Στην υπό κρίση υπόθεση δεν πρόκειται πάντως ούτε για σήμα ούτε για γεωγραφική ένδειξη που να έχει καταχωριστεί σε κοινοτικό πλαίσιο. Κατά συνέπεια, ο αριθμός των επιχειρηματιών που θα πρέπει να χρησιμοποιούν στην πράξη την ονομασία αυτή για να διατηρηθεί το κύρος της θα πρέπει να προσδιοριστεί με βάση την εσωτερική νομοθεσία, σε συνδυασμό με τη διμερή συνθήκη.

85. Το ίδιο ισχύει και σε σχέση με το ζήτημα αν η χρήση της ονομασίας Bud ως σήματος από μία μόνον επιχείρηση θίγει την προστασία της ως γεωγραφικής ένδειξης.

86. Η κοινοτική ρύθμιση προβλέπει ορισμένους κανόνες για την επίλυση των ενδεχόμενων συγκρούσεων μεταξύ γεωγραφικών ενδείξεων και σημάτων, οι οποίοι φαίνεται να δίνουν το προβάδισμα στις γεωγραφικές ενδείξεις, ίσως επειδή οι ενδείξεις αυτές προστατεύουν το δημόσιο συμφέρον που συνίσταται στη δυνατότητα των καταναλωτών να γνωρίζουν την προέλευση και τα χαρακτηριστικά των εμπορευμάτων⁴³. Έτσι, το άρθρο 14 του κανονισμού 510/2006 προβλέπει ότι δεν επιτρέπεται η καταχώριση σημάτων που αντιστοιχούν σε προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, ενώ τα σήματα που καταχωρίστηκαν προγενέστερα ή έχουν καθιερωθεί με καλόπιστη χρήση συνυπάρχουν με τις ενδείξεις που έχουν καταχωριστεί μεταγενέστερα σύμφωνα με το ευρωπαϊκό δίκαιο. Η κοινοτική νομοθεσία περί σημάτων απαγορεύει επίσης την καταχώριση σημείων που περιάγουν σε πλάνη ως προς τη γεωγραφική προέλευση του αγαθού⁴⁴.

43 — Resinek, N., «Geographical indications and trademarks: Coexistence or 'first in time, first in right' principle?», *European intellectual property review*, τόμος 29 (2007), αριθ. 11, σ. 446 έως 455. Von Mühlendhal, A., «Geographical indications and trademarks in the European Union: conflict or coexistence», *Festschrift till Marianne Levin*, 2008, σ. 401 έως 410. Martínez Gutiérrez, A., «La tutela comunitaria de las denominaciones geográficas protegidas ante las marcas registradas», *Noticias de la Unión Europea*, an XIX (2003), αριθ. 219, σ. 27 έως 36.

44 — Άρθρα 3, παράγραφος 1, στοιχεία γ' και ζ', και 12, παράγραφος 2, στοιχείο β', της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ L 40, σ. 1). Για περισσότερες διευκρινίσεις σχετικά με την ερμηνεία των διατάξεων αυτών, βλ. προαναφερθείσα στην υποσημείωση 42 απόφαση *Windsurfing Chiemsee*. Σχετικά με τις συγκρούσεις μεταξύ σημάτων και ενδείξεων προέλευσης, βλ. απόφαση της 7ης Ιανουαρίου 2004, C-100/02, *Gerolsteiner Brunnen* (Συλλογή 2004, σ. I-691).

87. Στην υπό κρίση υπόθεση πάντως, η ενδεχόμενη αυτή σύγκρουση μεταξύ της χρήσης του σήματος Bud και της αναγνώρισής του ως γεωγραφικής ένδειξης πρέπει να αρθεί από το εθνικό δικαστήριο σύμφωνα με τη διμερή συνθήκη.

Γ — Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

88. Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αυστριακό δικαστήριο θέτει το ζήτημα αν το γεγονός ότι μια ονομασία δεν έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή για να καταχωριστεί στο κοινοτικό μητρώο έχει ως αποτέλεσμα ότι η υπάρχουσα εθνική προστασία ή η προστασία που έχει επεκταθεί, βάσει διμερών συμφωνίας, σε άλλο κράτος μέλος καθίστανται ανίσχυρες, όταν η ονομασία αποτελεί, κατά το εθνικό δίκαιο του κράτους προέλευσης (εν προκειμένω της Τσεχικής Δημοκρατίας), ειδική γεωγραφική ένδειξη⁴⁵.

89. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσία από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί της αποκλειστικότητας του συστήματος της

45 — Η διάταξη περί παραπομπής κάνει λόγο για «ονομασία [που] δεν έχει κοινοποιηθεί εντός της εξαμηνιαίας προθεσμίας που προβλέπει ο κανονισμός (ΕΚ) 918/2004». Η προθεσμία αυτή, η οποία προβλεπόταν από το άρθρο 17 του παλαιού κανονισμού 2081/92, άρχισε να τρέχει από την έναρξη της ισχύος του και εξαφανίστηκε ευλόγως κατόπιν του νέου κανονισμού 510/2006. Ο κανονισμός 918/2004 αναφέρει μόνον τη διαβίβαση αίτησης καταχώρισης «δυνάμει του κανονισμού 2081/92 [...] πριν από τις 31 Οκτωβρίου 2004». Η διάταξη αυτή δεν αναρεί πάντως τη δυνατότητα εφαρμογής της συνήθους διαδικασίας καταχώρισης, για την οποία δεν προβλέπεται, σύμφωνα με τον νέο κανονισμό 510/2006, καμία προθεσμία. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο δεν αναφερόμαι, όταν εξετάζω τη διατήρηση των εθνικών συστημάτων, στην εξαμηνιαία προθεσμία.

κοινοτικής προστασίας των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης, δηλαδή επί ενός από τα πιο αμφιλεγόμενα ζητήματα στον τομέα αυτόν, στο οποίο η νομολογία έχει απαντήσει εν μέρει μόνο.

90. Όσον αφορά τις ονομασίες που δεν έχουν καμία σχέση με συγκεκριμένη περιοχή, δηλαδή τις ονομασίες από τις οποίες δεν προκύπτει ούτε άμεσα ούτε έμμεσα η γεωγραφική προέλευση του προϊόντος, το Δικαστήριο έκρινε, με την απόφαση Bud I, ότι η προστασία τους είναι αντίθετη προς το άρθρο 28 ΕΚ. Κατά συνέπεια, δεν υφίσταται καμία εθνική προστασία για τις ονομασίες αυτές⁴⁶. Ούτε όμως το κοινοτικό δίκαιο τις προστατεύει.

91. Όσον αφορά τις απλές γεωγραφικές ενδείξεις, από την εν λόγω απόφαση Bud I και την απόφαση Warsteiner Brauerei⁴⁷ προκύπτει ότι η προστασία τους σε εθνικό επίπεδο είναι σύμφωνη με το άρθρο 28 ΕΚ, διότι οι ονομασίες αυτές εμπίπτουν στις εξαιρέσεις που προβλέπει το άρθρο 30 ΕΚ σχετικά με τη «βιομηχανική ιδιοκτησία». Οι εν λόγω ενδείξεις δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 510/2006 (κατά τον οποίο απαιτείται να έχει ο χρησιμοποιούμενος όρος κάποιο τοπωνυμικό περιεχόμενο και, επιπλέον, να έχει το προϊόν κάποιο ειδικό χαρακτηριστικό ή φήμη που να μπορούν να αποδοθούν στον τόπο από τον οποίο προέρχεται).

46 — Βλ., επίσης, απόφαση της 7ης Μαΐου 1997, C-321/94 έως C-324/94, Pistre κ.λπ. (Συλλογή 1997, σ. I-2343, σκέψεις 35 και 36).

47 — Προαναφερθείσα στην υποσημείωση 29.

92. Απομένουν πλέον οι ονομασίες προέλευσης και οι ειδικές γεωγραφικές ενδείξεις που ανταποκρίνονται στα κριτήρια της κοινοτικής νομοθεσίας και μπορούν συνεπώς να καταχωρίζονται και να προστατεύονται βάσει του κανονισμού 510/2006. Εντούτοις, αν δεν έχουν καταχωριστεί εντός της Κοινότητας, είναι αμφίβολο αν τα κράτη μέλη μπορούν να τις προστατεύουν στο πλαίσιο δικού τους συστήματος ή αν ο προαναφερθείς κανονισμός περιέχει εξαντλητική ρύθμιση και απαγορεύει κάθε κρατική παρέμβαση εντός του τυπικού και ουσιαστικού πεδίου εφαρμογής του.

93. Η λύση του διλήμματος δεν είναι καθόλου απλή⁴⁸. Πρόκειται, σε τελική ανάλυση, για την «υπεροχή» του κοινοτικού δικαίου και για το ζήτημα κατά πόσον και υπό ποιες προϋποθέσεις οι συντρέχουσες αρμοδιότητες των κρατών μελών ενδέχεται να έχουν παραμεριστεί λόγω της δράσης του κοινοτικού νομοθέτη⁴⁹.

94. Η αντιπαράθεση περιπλέκεται ακόμη περισσότερο εν προκειμένω, διότι η εθνική ρύθμιση εφαρμόζεται υπό την κάλυψη του άρθρου 30 ΕΚ. Όπως έχει γίνει επανειλημ-

48 — Στο σημείο αυτό συμφωνώ με τη γνώμη του γενικού εισαγγελέα F. Jacobs στο σημείο 41 των προτάσεών του της 25ης Μαΐου 2000 στην υπόθεση Warsteiner Brauerei. Εντούτοις, το ζήτημα της συνύπαρξης του κοινοτικού κανονισμού με εθνικά συστήματα που έχουν το ίδιο πεδίο εφαρμογής δεν ετίθετο στην υπόθεση εκείνη, η οποία αφορούσε μόνον τη νομιμότητα ενός εθνικού συστήματος απλών γεωγραφικών ενδείξεων, οι οποίες προφανώς δεν ενέπιπταν στον κανονισμό.

49 — Όπως τόνισε ο Weatherill, S., το Δικαστήριο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο κατά την οριοθέτηση του περιεχομένου του «παραμερισμού» αυτού, αλλά η λειτουργία του δεν συνίσταται στην επιλογή μεταξύ των πλεονεκτημάτων δύο ανταγωνιστικών κανονιστικών συστημάτων, αλλά στην ερμηνεία της διάταξης του κοινοτικού δικαίου, προκειμένου να εξακριβωθεί κατά πόσον η διάταξη αυτή έχει καταλάβει ολόκληρο το πιθανό πεδίο δράσης (Weatherill, S., «Beyond preemption? Shared competence and constitutional change in the European Community», *Legal Issues of the Maastricht Treaty*, επιμ. Wiley, 1999, σ. 18).

μένα δεκτό στη νομολογία, σκοπός της διάταξης αυτής δεν είναι «να διατηρηθεί η αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών σε ορισμένους τομείς, αλλά να επιτρέψει στις εθνικές νομοθεσίες να παρεκκλίνουν από την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας, εφόσον η παρέκκλιση είναι δικαιολογημένη για την επίτευξη των σκοπών του άρθρου αυτού»⁵⁰. Η χρησιμοποίηση όμως των εξαιρέσεων που προβλέπει το άρθρο 30 ΕΚ ενδέχεται να μην είναι πλέον δικαιολογημένη, όταν, σε περίπτωση πλήρους εναρμόνισης, υπάρχει κοινοτικός κανόνας που να προστατεύει τα ίδια συμφέροντα όπως και ο κανόνας του εθνικού δικαίου⁵¹.

95. Ο κανονισμός 510/2006 δεν δίδει πλήρη λύση στο πρόβλημα, πράγμα που οδήγησε τους θεωρητικούς του δικαίου να διατυπώσουν διαφορετικές απόψεις⁵² και τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν διαφορετική στάση επί αυτού.

96. Κατά τη γνώμη μου, η αποκλειστικότητα του κοινοτικού συστήματος συνάδει περισσότερο με το γράμμα και τους σκοπούς της κοινοτικής ρύθμισης και με τη νομολογία του Δικαστηρίου.

50 — Απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1977, 5/77, *Tedeschi* (Συλλογή τόμος 1977, σ. 475, σκέψη 34).

51 — Η νομολογία παρέχει πολλά παραδείγματα στον τομέα της κοινής γεωργικής πολιτικής: αποφάσεις *Tedeschi*, προαναφερθείσα (σκέψη 35), της 5ης Απριλίου 1979, 148/78, *Ratti* (Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 861, σκέψη 36), της 8ης Νοεμβρίου 1979, 251/78, *Denkavit* (Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 619, σκέψη 14), της 20ής Σεπτεμβρίου 1988, 190/87, *Mootmann* (Συλλογή 1988, σ. 4689, σκέψη 10), και της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-323/93, *Centre d'insémination de la Crespelle* (Συλλογή 1994, σ. I-5077, σκέψη 31).

52 — Η εναγόμενη της κύριας δίκης παραθέτει περισσότερους από δέκα συγγραφείς που τάσσονται υπέρ της αρχής της αποκλειστικής εφαρμογής του κοινοτικού συστήματος για τις ειδικές γεωγραφικές ενδείξεις. Υπάρχουν όμως και πολλές αντίθετες γνώμες. Ο *Cortés Martín*, J. M., όπ.π., σ. 452, εκθέτει αρκετά συνοπτικά τις διάφορες επιστημονικές απόψεις.

1. Το γράμμα του κανονισμού 510/2006 και του κανονισμού 918/2004

97. Αντίθετα από ό,τι ισχύει στον τομέα των σημάτων, όπου επελέγη σαφώς ένα διπλό σύστημα εγγυήσεων, αφενός εθνικό και αφετέρου κοινοτικό⁵³, στον τομέα των γεωγραφικών ενδείξεων ο κοινοτικός νομοθέτης περιορίστηκε στην έκδοση κανονισμού για την κοινοτική προστασία τους, χωρίς να εναρμονίσει παράλληλα τα τυχόν υπάρχοντα εθνικά συστήματα.

98. Η διαφορετική αυτή στρατηγική για τη ρύθμιση του τομέα στηρίζεται πιθανώς στην αντίληψη ότι δεν μπορούν να διατηρηθούν σε ισχύ κρατικοί κανόνες που ενδέχεται να έχουν εφαρμογή εντός του πεδίου εφαρμογής του κοινοτικού κανονισμού. Το κείμενο του κανονισμού 510/2006 περιέχει ορισμένα στοιχεία σχετικά με την ύπαρξη τέτοιας αντίληψης.

99. Το άρθρο 5, παράγραφος 6, του κανονισμού αυτού είναι ενδεικτικό, αν και επιβάλλονται ορισμένες διευκρινίσεις.

100. Η διάταξη αυτή ορίζει ότι από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στην Επιτροπή «το κράτος μέλος μπορεί να χορηγεί, μεταβατικά μόνον, προστασία σε εθνικό επίπεδο στην ονομασία» δυνάμει του κανονισμού (πρώτο εδάφιο). Παρακάτω

53 — Για παράδειγμα, καθιερώθηκε ένα κοινοτικό σύστημα με τον κανονισμό (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), και παράλληλα εναρμονίστηκαν οι εθνικές νομοθεσίες με την πρώτη οδηγία 89/104.

προσθέτει ότι «η μεταβατική εθνική προστασία παύει από την ημερομηνία κατά την οποία λαμβάνεται απόφαση καταχώρισης» (τρίτο εδάφιο), παρέχοντας στη συνέχεια τη διευκρίνιση ότι, «σε περίπτωση που η ονομασία δεν καταχωρισθεί δυνάμει του παρόντος κανονισμού, οι συνέπειες της μεταβατικής εθνικής προστασίας αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του οικείου κράτους μέλους» (τέταρτο εδάφιο).

της εν λόγω διάταξης ως ερμηνευτικού βοηθήματος, διότι μια διάταξη αυτού του είδους δεν θα είχε νόημα, αν τα κράτη μέλη μπορούσαν να διατηρήσουν σε ισχύ τα δικά τους συστήματα εντός του πεδίου εφαρμογής του κοινοτικού κανονισμού, αφού η ονομασία θα εξακολουθούσε να καλύπτεται κατά τη μεταβατική περίοδο από την εθνική νομοθεσία.

101. Με την προαναφερθείσα απόφαση *Warsteiner Brauerei*, το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 5, παράγραφος 6⁵⁴, «δεν έχει σχέση με το ζήτημα αν τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν, εντός των οικείων εθνικών εδαφών τους, προστασία σύμφωνα με τα εθνικά τους δίκαια σε γεωγραφικές ονομασίες των οποίων δεν ζητούν την καταχώριση δυνάμει του κανονισμού 2081/92 ή οι οποίες δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για να τύχουν της προστασίας που προβλέπει ο κανονισμός αυτός» (σκέψη 53).

103. Η αντίληψη ότι η εθνική προστασία των ειδικών γεωγραφικών ενδείξεων ισχύει μόνον προσωρινά διαπνέει προφανώς τις μεταβατικές διατάξεις για την προστασία των ονομασιών προέλευσης και των γεωγραφικών ενδείξεων των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων των νέων κρατών μελών, οι οποίες περιλαμβάνονται στον κανονισμό 918/2004.

102. Το άρθρο 5, παράγραφος 6, του κανονισμού 510/2006 δεν επιλύει βέβαια το ζήτημα του αποκλειστικού χαρακτήρα του κοινοτικού κανονισμού, αφού απλώς ρυθμίζει τις καταστάσεις που ενδέχεται να ανακύπτουν ενόσω εκκρεμεί η έκδοση κοινοτικής απόφασης για την καταχώριση, αλλά το γεγονός αυτό δεν εμποδίζει την επίκληση

104. Το άρθρο 1 του κανονισμού αυτού επιτρέπει στην Τσεχική Δημοκρατία και στα άλλα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004 να παρατείνουν μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2004 «την εθνική προστασία των ονομασιών προέλευσης και των γεωγραφικών ενδείξεων κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΟΚ) 2081/92, [...] που υφίσταται στις 30 Απριλίου 2004», προσθέτοντας, παράλληλα προς τις διατάξεις του

54 — Η απόφαση εκείνη αφορούσε το άρθρο 5, παράγραφος 5, δεύτερο εδάφιο, του ισχύοντος τότε κανονισμού 2081/92, αλλά το περιεχόμενο του άρθρου 5, παράγραφος 6, του κανονισμού 510/2006 αποτελεί πιστή αντιγραφή του παραπάνω άρθρου του κανονισμού 2081/92.

άρθρου 5, παράγραφος 6, του κανονισμού 510/2006, ότι «από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στην Επιτροπή» η προστασία αυτή εξακολουθεί να ισχύει μέχρι να ληφθεί απόφαση επί της αίτησης αυτής.

105. Ο κανόνας αυτός, που είναι σαφέστερος από το άρθρο 5 του κανονισμού 510/2006, δεν αφορά μόνον την παράταση της ισχύος του εθνικού συστήματος ενόσω δεν έχει ληφθεί απόφαση επί της αίτησης καταχώρισης που έχει υποβληθεί, αλλά τονίζει ρητά ότι τα συστήματα που ισχύουν στα κράτη μέλη κατά την ημερομηνία της προσχώρησής τους εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2004 και μόνο, πράγμα που σημαίνει ότι μετά την παρέλευση των ημερομηνιών αυτών δεν υπάρχει πλέον κρατική προστασία παράλληλη με τον κοινοτικό κανονισμό που να παράγει αποτελέσματα εντός του ίδιου πεδίου.

106. Κατά τη γνώμη μου, η ορθότητα του παραπάνω συμπεράσματος δεν αναιρείται από τη φράση «σε περίπτωση που η ονομασία δεν έχει καταχωριστεί σε κοινοτικό επίπεδο, για τις επιπτώσεις μιας τέτοιας προστασίας το σχετικό κράτος μέλος είναι το μόνο υπεύθυνο» (ούτε από την παράλληλη διάταξη του άρθρου 5, παράγραφος 6, τέταρτο εδάφιο, του κανονισμού 510/2006). Το εδάφιο αυτό κάνει λόγο για τα αποτελέσματα που έχει το εθνικό σύστημα κατά τη μεταβατική περίοδο, εφόσον δεν καταχωριστεί η ένδειξη σύμφωνα με την υποβληθείσα αίτηση, και όχι για τα αποτελέσματα της διατήρησης σε ισχύ της κρατικής ρύθμισης πέρα από τη μεταβατική αυτή περίοδο.

2. Ο σκοπός της κοινοτικής ρύθμισης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες

107. Οι σκοποί του κανονισμού 510/2006 δεν μπορούν να επιτευχθούν παρά μόνο με την εφαρμογή μιας ενιαίας ευρωπαϊκής πράξης για την προστασία των ονομασιών προέλευσης και των γεωγραφικών ενδείξεων.

108. Η ρύθμιση αυτή εξυπηρετούσε εξ αρχής την ανάγκη μιας «κοινοτικής αντιμετώπισης» των ζητημάτων στον οικείο τομέα.

109. Αυτό προκύπτει από την έκτη και την έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2081/92, με τις οποίες διαπιστώνεται ότι «η βούληση να προστατευτούν τα γεωργικά προϊόντα ή τρόφιμα που διακρίνονται από τη γεωγραφική τους καταγωγή οδήγησε ορισμένα κράτη μέλη στη δημιουργία “ονομασιών ελεγχόμενης προέλευσης”». Με τις εν λόγω σκέψεις γινόταν δεκτό ότι αυτές οι εθνικές πρακτικές «είναι προς το παρόν ανόμοιες» και ότι έπρεπε να προβλεφθεί «κοινοτική θεώρηση», καθόσον «ένα πλαίσιο κοινοτικών κανόνων που θα περιλαμβάνει ένα καθεστώς προστασίας θα επιτρέψει στις γεωγραφικές ενδείξεις και στις ονομασίες προέλευσης να αναπτυχθούν λόγω του ότι το πλαίσιο αυτό θα εγγυάται, με μια πιο ενιαία θεώρηση, ίσους όρους ανταγωνισμού μεταξύ των παραγωγών προϊόντων που δικαιούνται αυτών των ενδείξεων και θα

οδηγήσει σε μεγαλύτερη αξιοπιστία αυτών των προϊόντων στα μάτια των καταναλωτών» (η διατύπωση της έκτης αιτιολογικής σκέψης του μεταγενέστερου κανονισμού 510/2006 είναι παρόμοια).

110. Κατά συνέπεια, επιδιώκεται η παροχή της ίδιας ποιοτικής εγγύησης σε όλους τους καταναλωτές εντός των ορίων της Συνθήκης, αυτός δε ο σκοπός δύσκολα θα επιτευχθεί αν ορισμένες ονομασίες που έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά με ονομασίες καταχωρισμένες στο κοινοτικό μητρώο αντιμετωπίζονται διαφορετικά, έστω και εντός περιορισμένης εδαφικής περιοχής⁵⁵.

111. Για αυτόν πιθανώς τον λόγο τονίζεται τόσο έντονα στο προοίμιο των δύο αυτών κανονισμών ότι ενδείκνυται η καθιέρωση ενιαίου συστήματος για τις ειδικές γεωγραφικές ενδείξεις, όταν μάλιστα δεν έχει θεσπιστεί παράλληλα καμία οδηγία για την εναρμόνιση των τυχόν ισχυόντων ήδη εθνικών συστημάτων. Αν υπήρχε η βούληση διατήρησής τους σε ισχύ, ανεξάρτητα από την «ενοποίηση» αυτή, θα είχε πραγματοποιηθεί εναρμόνιση, όπως έγινε με τα σήματα.

55 — Κατά τον López Escudero, M., ο κανονισμός 2081/92 δημιούργησε «μια εσωτερική αγορά για τις γεωγραφικές ενδείξεις [...] και καθιέρωσε μια προστασία των ονομασιών που παράγει αποτελέσματα σε ολόκληρο το κοινοτικό έδαφος και είναι κατά πολύ ευνοϊκότερη για τους παραγωγούς από την προστασία που παρέχουν οι εθνικές νομοθεσίες [...]». Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, εκδίδοντας τον κανονισμό 2081/92, καθιέρωσε ένα σύστημα ειδικής προστασίας για τις γεωγραφικές ενδείξεις, με σκοπό τον περιορισμό των προβλημάτων που δημιουργούν για το ενδοκοινοτικό εμπόριο οι διαφορές μεταξύ των υφιστάμενων εθνικών συστημάτων», τα οποία λογίζεται ότι έχουν καταργηθεί (López Escudero, M., «Parmigiano, feta, époisse, y otros manjares en Luxemburgo — Las denominaciones geográficas ante el TJCE». *Une communauté de droit, Festschrift für Gil Carlos Rodriguez Iglesias*, BWV 2003, σ. 410 και 419).

112. Οι προπαρασκευαστικές εργασίες του κανονισμού 2081/92 παρέχουν επίσης ορισμένες ενδείξεις για τη βούληση του κοινοτικού νομοθέτη.

113. Η θέση της Επιτροπής υπήρξε πάντοτε σαφής. Με την πρότασή της του 1990⁵⁶ η Επιτροπή υπογράμμισε ότι η κοινοτική προστασία έπρεπε να αντικαταστήσει τους εθνικούς μηχανισμούς προστασίας και επιβεβαίωσε στη συνέχεια το κριτήριο αυτό επανειλημμένα ενώπιον του Δικαστηρίου. Αντίθετα, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέφρασε στη γνωμοδότησή της την προτίμησή της για τη συνύπαρξη αμφοτέρων των επιπέδων προστασίας⁵⁷.

114. Οι διαφωνίες συνεχίστηκαν κατά τη φάση των διαπραγματεύσεων, αλλά το Συμβούλιο αποφάσισε τελικά να μην περιλάβει καμία ρητή αναφορά στη διατήρηση των εθνικών συστημάτων. Απαιτώντας πάντως, με τη δωδέκατη αιτιολογική σκέψη, ότι, «για να δικαιούνται προστασίας σε κάθε μέλος, οι γεωγραφικές ενδείξεις και οι ονομασίες προέλευσης πρέπει να καταχωρούνται στο κοινοτικό επίπεδο», το Συμβούλιο υπονοεί ότι ο κανονισμός έχει αποκλειστικό χαρακτήρα.

56 — Πρόταση της Επιτροπής, SEC (90) 2415 (EE 1990, C 30).
57 — EE C 269, σ. 63.

3. Η νομολογία

115. Μολονότι το Δικαστήριο, όπως ανέφερα προηγουμένως, δεν έχει αποφανθεί επ' αυτού του ζητήματος, ορισμένες αποφάσεις προανήγγελλαν ήδη ότι η κοινοτική ρύθμιση επρόκειτο να ρυθμίσει πλήρως τον οικείο τομέα.

116. Με τις αποφάσεις *Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola*⁵⁸ και *Chiciak* κ.λπ.⁵⁹ τονίζονται οι περιορισμοί που επιβάλλονται στα κράτη μέλη από το χρονικό σημείο κατά το οποίο ζητούν από την Επιτροπή να καταχωρίσει μια ονομασία.

117. Με την απόφαση *Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola*, το Δικαστήριο έκρινε ότι το επιχείρημα ότι η παρεχόμενη από κράτος μέλος προστασία μιας ονομασίας προέλευσης εξακολουθεί να υφίσταται μετά την καταχώριση αυτής της ονομασίας, εφόσον είναι ευρύτερη της κοινοτικής προστασίας, αντιφάσκει προς αυτό τούτο το γράμμα του κανονισμού, «το οποίο δεν επιτρέπει στα κράτη μέλη να διατηρούν την εθνική προστασία μιας ονομασίας παρά μόνο μέχρι την ημερομηνία λήψεως αποφάσεως επί της καταχωρίσεώς της ως ονομασίας προστατευόμενης σε κοινοτικό επίπεδο».

118. Με την απόφαση *Chiciak* κ.λπ. το Δικαστήριο έκρινε ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να τροποποιεί ονομασία προέλευσης της οποίας έχει ζητήσει την καταχώριση σύμφωνα με κανονισμό ούτε να την προστατεύει σε εθνικό επίπεδο, συσχετίζοντας όμως παράλληλα την επιδίωξη ενοποίησης στην οποία αποβλέπει ο κανονισμός με τον αποκλειστικό χαρακτήρα του, αποφαίνόμενο ότι ο κανονισμός «έχει ως σκοπό την εξασφάλιση ομοιόμορφης προστασίας εντός της Κοινότητας των γεωγραφικών ενδείξεων» και προσθέτοντας ότι «επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ομοιόμορφη αυτή προστασία απορρέει από την καταχώριση, η οποία πραγματοποιείται σύμφωνα με τους ειδικά προβλεπομένους από τον κανονισμό κανόνες» (σκέψη 25). Συναφώς, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι ο κανονισμός 2081/92 καθιέρωσε «την υποχρέωση κοινοτικής καταχωρίσεως των γεωγραφικών ενδείξεων, ώστε να μπορούν να προστατεύονται εντός κάθε κράτους μέλους», και όρισε το κοινοτικό πλαίσιο που θα διέπει εφεξής την προστασία αυτή (σκέψη 26).

119. Παρόμοιο χωρίο απαντά και στη σκέψη 50 της προαναφερθείσας απόφασης *Warsteiner Brauerei*. Πρέπει να αναφερθεί επίσης η σκέψη 49 αυτής της απόφασης, κατά την οποία «ο σκοπός που επιδιώκει ο κανονισμός 2081/92 δεν αναιρείται από την εφαρμογή, παράλληλα με τον εν λόγω κανονισμό, εθνικών κανόνων προστασίας ενδείξεων γεωγραφικής προελεύσεως που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του». Από τη σκέψη αυτή συνάγεται, βάσει ερμηνείας εκ του εναντίου, ότι η εθνική ρύθμιση που διέπει ειδικές γεωγραφικές ενδείξεις που εμπίπτουν στον κοινοτικό κανονισμό μπορεί κάλλιστα να θέτει σε κίνδυνο την επίτευξη του σκοπού της ευρωπαϊκής ρύθμισης.

⁵⁸ — Προαναφερθείσα στην υποσημείωση 40 (σκέψη 18).

⁵⁹ — Απόφαση της 9ης Ιουνίου 1998, C-129/97 και C-130/97 (Συλλογή 1998, σ. I-3315).

120. Κατά συνέπεια, η νομολογία φαίνεται να δέχεται ότι η κοινοτική καταχώριση είναι υποχρεωτική, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στην προαναφερθείσα δωδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2081/92.

121. Αν όμως η καταχώριση είναι υποχρεωτική για τις ονομασίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, ο οποίος έχει επιπλέον αποκλειστικό χαρακτήρα, η ένδειξη με τα χαρακτηριστικά αυτά, η οποία δεν έχει κοινοποιηθεί εμπρόθεσμα με σκοπό την κοινοτική καταχώρισή της, δεν θα προστατεύεται, διότι δεν υπάρχει παράλληλη εθνική προστασία, αφού το εν λόγω εθνικό σύστημα έχει καταστεί ανίσχυρο.

4. Επί της διατήρησης της προστασίας που έχει επεκταθεί σε άλλο κράτος μέλος κατόπιν διμερούς συμφωνίας

122. Αν επομένως το καθεστώς που δημιούργησε ο κοινοτικός κανονισμός αποδεικνύεται ασυμβίβαστο με τη διατήρηση της εθνικής προστασίας στο ίδιο πεδίο, η επέκταση της

προστασίας αυτής σε άλλα κράτη μέλη πρέπει να απορριφθεί κατά μείζονα λόγο.

123. Η ορθότητα της αντίληψης αυτής επιβεβαιώνεται από την παράγραφο 6 του άρθρου 5 του κανονισμού 510/2006, της οποίας το πέμπτο εδάφιο προβλέπει ότι τα μέτρα μεταβατικής προστασίας που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη στις ονομασίες για την αίτηση καταχώρισης των οποίων στο κοινοτικό μητρώο δεν έχει ακόμη ληφθεί απόφαση «παράγουν αποτελέσματα μόνον σε εθνικό επίπεδο και δεν επηρεάζουν το ενδοκοινοτικό εμπόριο».

124. Με τη διάταξη αυτή επιδιώκεται να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να αναστέλλεται η προστασία των ονομασιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού λόγω της υποβολής αίτησης κοινοτικής καταχώρισης. Η διάταξη αυτή περιορίζει πάντως τη μεταβατική εθνική εγγύηση από χρονική και εδαφική άποψη, πράγμα συνεπές προς τη βούληση επίτευξης μιας ομοιόμορφης αντιμετώπισης των γεωγραφικών ενδείξεων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

125. Η «κοινοτική προσέγγιση» του κανονισμού 510/2006 σημαίνει όχι μόνον την εξάλειψη κάθε εθνικού συστήματος ειδικών γεωγραφικών ενδείξεων, αλλά επίσης, κατά μείζονα λόγο, τη μη δυνατότητα εφαρμογής οποιασδήποτε διμερούς συμφωνίας μεταξύ δύο κρατών μελών με σκοπό την προστασία τους εκτός του πλαισίου του κανονισμού. Η

διατήρηση σε ισχύ μιας δέσμης ενδοευρωπαϊκών συμβάσεων, οι οποίες θα επικάλυπταν την κοινοτική ρύθμιση, θα δημιουργούσε αδιαφάνεια ασυμβίβαστη με τους σκοπούς του εν λόγω μηχανισμού.

126. Εντούτοις, η Τσεχική Δημοκρατία ισχυρίζεται ότι οποιαδήποτε επιχειρηματολογία υπέρ του αποκλειστικού χαρακτήρα του κανονισμού 510/2006 θα ισοδυναμούσε με άρνηση της ύπαρξης διεθνών υποχρεώσεων των προσχωρούντων κρατών, και ειδικότερα εντός του πλαισίου της προστασίας της Ένωσης της Λισαβόνας εντός των κρατών μελών, πράγμα που θα αποτελούσε παράβαση του άρθρου 307 ΕΚ⁶⁰.

127. Στην προκειμένη όμως υπόθεση δεν μπορεί να γίνει εγκύρωσ επίκληση του άρθρου 307 ΕΚ, διότι η υπόθεση δεν αφορά πλέον τα δικαιώματα κράτους μη μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τούτο προκύπτει από το γράμμα της εν λόγω διάταξης, κατά την οποία «τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις που συνήφθησαν προ της 1ης Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, προ της ημερομηνίας της προσχώρησής τους, μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών, αφενός, και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών, αφετέρου, δεν θίγονται» από τις διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ. Όπως υπενθύμισε το Δικαστήριο με την απόφαση *Matteucci*⁶¹, το άρθρο 307 ΕΚ

(πρώην άρθρο 234 της Συνθήκης ΕΚ) δεν κάνει μνεία των «συμβάσεων που έχουν συναφθεί αποκλειστικά μεταξύ κρατών μελών». Το άρθρο αυτό δεν μπορεί επομένως να εφαρμοστεί σε σχέση με συμφωνία στην οποία μετέχουν μόνο δύο κράτη μέλη (ακόμη και αν δεν ήσαν μέλη της Κοινότητας κατά τον χρόνο της υπογραφής της) και η οποία δεν έχει καμία σχέση με τρίτο κράτος.

5. Συμπέρασμα

128. Ο κοινοτικός νομοθέτης δεν επέλεξε εν προκειμένω τη λύση της αμοιβαίας αναγνώρισης, αλλά τη συγκεντρωτική θέσπιση των μέσων της κοινοτικής προστασίας. Ο μηχανισμός αυτός έχει έννοια μόνον αν η σφραγίδα «προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη» έχει συγκεκριμένο νόημα, το οποίο να συναρτάται προς την ποιότητα και να είναι το ίδιο για όλους τους καταναλωτές: ο στόχος αυτός δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί σε περίπτωση που η κοινοτική ρύθμιση συνυπήρχε με άλλα συστήματα, διαφορετικής μεν εδαφικής ισχύος, αλλά που να έχουν εφαρμογή σε ονομασίες με τα ίδια χαρακτηριστικά.

60 — Προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι ακόμη και η Επιτροπή αναφέρεται στο άρθρο αυτό με τις παρατηρήσεις της, επισημαίνοντας ότι ο κανονισμός απαγορεύει την επέκταση της επιμαχίας προστασίας στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, «με την επιφύλαξη του άρθρου 307 ΕΚ». Σε σχετική ερώτηση που της τέθηκε κατά την επί ακροατηρίου σύζηση η Επιτροπή απάντησε ότι η φράση αυτή προστέθηκε με σκοπό την αποφυγή του ενδεχομένου να αναγκάζεται ένα κράτος μέλος να εξακολουθεί να δεσμεύεται από συνθήκες που έχει συνάψει με τρίτα κράτη πριν από την προσχώρησή του. Αυτό συμβαίνει με τα τρίτα κράτη που μετέχουν στον Διακανονισμό της Λισαβόνας.

61 — Απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, 235/87 (Συλλογή 1988, σ. 5589, σκέψη 21).

129. Εκτιμώ ότι ο κανονισμός 510/2006 αποκλείει κάθε εθνική ή διμερή προστασία των ειδικών γεωγραφικών ενδείξεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του. Κατά συνέπεια, καμία ονομασία που εμπίπτει σε αυτό το πεδίο εφαρμογής και δεν έχει

κοινοποιηθεί στην Επιτροπή δεν μπορεί να προστατεύεται αυτοτελώς από ένα ή περισσότερα κράτη μέλη και επομένως δεν της παρέχεται καμία προστασία: αυτό όμως δεν οφείλεται μόνο, όπως θα μπορούσε να συναχθεί από τη διατύπωση του προδικαστικού ερωτήματος, στη μη καταχώριση της ένδειξης, αλλά και στον αποκλειστικό χαρακτήρα του κοινοτικού συστήματος.

συμβατική προστασία που λειτουργεί εντός του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού αυτού πρέπει να παύσει, ανεξάρτητα από το αν για το τρόφιμο έχουν καταχωριστεί στο κοινοτικό μητρώο άλλες ενδείξεις.

Δ — *Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος*

130. Με το τρίτο ερώτημα το Handelsgericht Wien ζητεί να εξακριβωθεί αν το γεγονός ότι στη Συνθήκη Προσχώρησης της Τσεχικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει περιληφθεί η προστασία διαφόρων ειδικών γεωγραφικών ενδείξεων για την μπίρα από την πόλη České Budějovice έχει συνέπειες για την ισχύ των συστημάτων εθνικής και διμερούς προστασίας μιας άλλης ονομασίας για το ίδιο προϊόν.

131. Η απάντηση στο τελευταίο αυτό προδικαστικό ερώτημα είναι περιττή, αν γίνει δεκτός ο αποκλειστικός χαρακτήρας του κανονισμού 510/2006, διότι κάθε εθνική ή

132. Με την επιφύλαξη των ανωτέρω, η απάντηση στο ερώτημα αυτό απαιτεί την ανάλυση της προαναφερθείσας απόφασης Chiciak κ.λπ., με την οποία δόθηκε λύση σε μια υπόθεση που έχει κάποια συνάφεια με την υπό κρίση υπόθεση.

133. Με διάταγμα της 14ης Μαΐου 1991, η Γαλλική Κυβέρνηση είχε καθιερώσει την ονομασία προέλευσης «Époisses de Bourgogne» για ένα είδος τυριών από την εν λόγω περιοχή και ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να την καταχωρίσει σύμφωνα με τον κανονισμό 2081/92. Το 1995 το διάταγμα τροποποιήθηκε, με σκοπό να καταχωριστεί ως ελεγχόμενη ονομασία προέλευσης ο όρος «Époisses». Με την απόφαση Chiciak κ.λπ., το Δικαστήριο έκρινε ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να θεσπίζουν διατάξεις για την τροποποίηση μιας ονομασίας προέλευσης της οποίας έχουν ζητήσει την καταχώριση σύμφωνα με τον κοινοτικό κανονισμό ούτε να την προστατεύουν σε εθνικό επίπεδο.

134. Η απόφαση αυτή περιόρισε την ευχέρεια που διαθέτουν τα κράτη μέλη σε σχέση με τις γεωγραφικές ενδείξεις που έχουν κοινοποιήσει στην Επιτροπή με σκοπό την καταχώρισή τους. Ο κοινοτικός κανονισμός επιτρέπει τη διατήρηση μιας μεταβατικής προστασίας εντός του οικείου κράτους (με χρονικούς και εδαφικούς περιορισμούς, όπως εκτέθηκε παραπάνω): με την προαναφερθείσα απόφαση του Δικαστηρίου προστέθηκε επίσης ότι οι εθνικές αρχές δεν μπορούν να τροποποιούν την κοινοποιηθείσα ένδειξη.

135. Στην υπόθεση «Époisses» δηλαδή, η κρατική συμπεριφορά την οποία επέκρινε το Δικαστήριο ήταν η τροποποίηση μιας ονομασίας της οποίας εκκρεμούσε η καταχώριση, οπότε η απόφαση του Δικαστηρίου δεν θα μπορούσε καταρχήν να εφαρμοστεί άμεσα στην περίπτωση προστασίας μιας ονομασίας που αφορά τον ίδιο τόπο προέλευσης όπως και άλλες ονομασίες που έχουν ήδη καταχωριστεί για το ίδιο προϊόν εντός της Κοινότητας.

136. Η απόφαση Chiciak κ.λπ. στηρίζεται στην αντίληψη ότι το πεδίο δράσης των κρατών μελών πρέπει να περιοριστεί στον υπό εξέταση τομέα, αλλά θα ήταν περιττό να

ερμηνευθεί τόσο ευρέως, καθόσον θεωρώ ότι ο κανονισμός έχει αναμφίβολα αποκλειστικό χαρακτήρα.

137. Κατά συνέπεια, η εφαρμογή της νομολογίας Chiciak κ.λπ. στην παρούσα υπόθεση θα ήταν ενδεδειγμένη μόνον αν η ονομασία Bud αποτελούσε τμήμα ή σύντμηση μιας από τις γεωγραφικές ενδείξεις που προστατεύονται στην Κοινότητα σε σχέση με την μπίρα από το České Budějovice (Budějovické pivo, Českobudějovické pivo και Budějovický měšt'anský var, σύμφωνα με τη Συνθήκη Προσχώρησης)⁶². Το ζήτημα όμως αυτό θα πρέπει να επιλυθεί από τα εθνικά δικαστήρια.

138. Επομένως, το γεγονός ότι μια ονομασία δεν έχει περιληφθεί, αντίθετα από άλλες ονομασίες που αφορούν το ίδιο τρόφιμο και την ίδια προέλευση, στον κατάλογο της Συνθήκης Προσχώρησης για να προστατευτεί σε κοινοτικό επίπεδο δεν εμποδίζει καταρχήν την προστασία του σε εθνικό ή διμερές επίπεδο, εκτός αν πρόκειται για σύντμηση ή για τμήμα μιας από τις γεωγραφικές ενδείξεις που έχουν κοινοποιηθεί. Η διαπίστωση αυτή δεν έχει πάντως πρακτικές συνέπειες, αφού ο κανονισμός 510/2006 έχει αποκλειστικό χαρακτήρα.

62 — Η εναγόμενη αρνείται την ύπαρξη της δυνατότητας αυτής. Εν πάση περιπτώσει, το γεγονός ότι, όπως επίσης ισχυρίζεται η Ammersin, η ονομασία Bud προστατευόταν ήδη πριν από την προσχώρηση δεν ασκεί συναφώς καμία επίρροη.

VI — Πρόταση

139. Κατόπιν των παραπάνω σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα του Handelsgericht Wien ως εξής:

«1) Οι προϋποθέσεις που έθεσε το Δικαστήριο με την απόφασή του της 18ης Νοεμβρίου 2003 στην υπόθεση Budějovický Budvar, προκειμένου να είναι συμβατή με το άρθρο 28 ΕΚ η προστασία μιας ονομασίας ως γεωγραφικής ένδειξης, όταν η ονομασία αυτή δεν αποτελεί στη χώρα προέλευσης ούτε τοπωνύμιο ούτε όνομα περιοχής:

1.1) σημαίνουν ότι η ονομασία αυτή πρέπει να είναι αρκετά σαφής, ώστε να παραπέμπει συνειρμικά σε ορισμένο προϊόν και στην προέλευσή του,

1.2) δεν αποτελούν τρεις αυτοτελείς προϋποθέσεις που πρέπει να εξετάζονται χωριστά,

1.3) δεν επιβάλλουν τη διενέργεια δημοσκόπησης ούτε καθορίζουν εκ των προτέρων το αποτέλεσμα που πρέπει να προκύψει από τη δημοσκόπηση για να είναι δικαιολογημένη η προστασία,

1.4) δεν σημαίνουν ότι η ονομασία πρέπει να έχει χρησιμοποιηθεί στην πράξη ως γεωγραφική ένδειξη στη χώρα προέλευσης από πολλές επιχειρήσεις ούτε επιτρέπουν τη συναγωγή συμπερασμάτων από τη χρήση της ως σήματος από μία μόνον επιχείρηση.

- 2) Όταν μια ονομασία δεν έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) 510/2006 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2006, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων, η υπάρχουσα εθνική προστασία ή η προστασία που έχει επεκταθεί, βάσει διμερούς σύμβασης, σε άλλο κράτος μέλος καθίστανται ανίσχυρες, με δεδομένο τον αποκλειστικό χαρακτήρα του κανονισμού 510/2006 ως προς τις ονομασίες που περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του, αν η ονομασία αποτελεί, κατά το εθνικό δίκαιο του κράτους προέλευσης, ειδική γεωγραφική ένδειξη.

- 3) Το γεγονός ότι με τη Συνθήκη Προσχώρησης που συνήφθη μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ενός νέου κράτους μέλους θεσπίστηκε η προστασία διαφόρων ειδικών γεωγραφικών ενδείξεων για ένα τρόφιμο, σύμφωνα με τον κανονισμό 510/2006, δεν εμποδίζει τη διατήρηση σε ισχύ της υπάρχουσας εθνικής προστασίας μιας άλλης ονομασίας του ίδιου προϊόντος ή της προστασίας της άλλης αυτής ονομασίας που έχει επεκταθεί, βάσει διμερούς σύμβασης, σε άλλο κράτος μέλος, εκτός αν η τελευταία αυτή ονομασία αποτελεί σύντμηση ή τμήμα μιας από τις γεωγραφικές ενδείξεις που προστατεύονται στην Κοινότητα για το ίδιο προϊόν. Ο κανονισμός 510/2006 δεν αποτελεί περιοριστική ρύθμιση του ζητήματος αυτού, με την επιφύλαξη πάντως της απάντησης που δόθηκε στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα».